L'ARJAU

Informatiu de l'Àrea de Cultura *Sant Feliu de Guíxols* *Núm. 35 · octubre'99*

10 anys

"L'IES Sant Feliu estrena nou edifici"

sumari

Informatiu de l'Àrea de Cultura

L'ARJAU

l'editorial pag. 2

• *Als deu anys de la primera publicació*

l'arxiu pag. 3 - 6

• *J. Matas, L'arxiu històric de Girona i Sant Feliu*
• *De la Costa de Llevant a la Costa Brava 1900 - 1950*
• *Darreres donacions*

la història pag. 7 - 16 / 19 - 20

• *A. Jiménez, Ramon de Bell.loc modifica el seu anterior testament*
• *B. Julià, Marina guixolenca vuitcentista*
• *L. J. Escudero, Indústries de salaó catalanes al Cantàbric*
• *G. Bussot, De les velles fondes guixolenques, als primers hotels d'estiueig*

el tema pag. 17 - 18

• *L'IES St. Feliu estrena nou edifici*

servei d'educació pag. 21 - 25

• *Dades escolars del curs 1999 - 2000*
• *Canvis als consells escolars* • *Entrevista de l'alcalde*
• *Obres de remodelació a l'IESI Sant Elm*
• *L'oferta d'assignatures de lliure elecció*
• *El "Centre 0 – 3 anys"*

el patrimoni pag. 26 - 28

• *C. Jori, La vall de la riera de Les Comes*
• *Q. Bigas, Una nova imatge de l'Arc de Sant Benet*

el museu pag. 29 - 32

• *Crònica de tres exposicions: Eugène Pujol, Xavier Ruscalleda I Lluís Vilà*
• *Diversos* • *Darreres donacions*

la biblioteca pag. 33 - 34

• *Novetats* • *Nova secció audiovisual a la Biblioteca Municipal*
• *Guia de "Günter Grass, Premi Nobel de Literatura 1999"*

L'ARJAU

EDICIÓ

SERVEI DE PUBLICACIONS

ÀREA DE CULTURA,
PATRIMONI I EDUCACIÓ

JUNTA TÈCNICA DEL MUSEU

REDACCIÓ

MONESTIR, c/ Abadia, s/n.
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 15 75
Fax. 972 82 15 74

COORDINACIÓ

ÀNGEL JIMÉNEZ

CONSELL DE REDACCIÓ

SÍLVIA ALEMANY
M. ÀNGELS COMAS
DAVID HERNÁNDEZ

COL·LABORADORS

J. MATAS
À. JIMÉNEZ
B. JULIÀ
L. J. ESCUDERO
G. BUSSOT
C. JORI
Q. BIGAS

Foto de portada i tema
FOTO BERGANTÍ (Ester Llorca)

Disseny i maquetació
DOSIS Disseny Gràfic, S.C.

Fotomecànica
CYAN CROM

Impressió
GRÀFIQUES BIGAS
c/ Provença, 21
17220 St. Feliu de Gu´xols

DIPÒSIT LEGAL: GI-1.611-89

l'editorial

"Als deu anys de la primera publicació"

A deu anys, sortia el primer *Informatiu de l'Arxiu i Museu.* I, en total, ara són ja trenta-cinc els números publicats. Aleshores es començà a publicar com a portaveu de dos serveis: Arxiu i Museu. Avui s'ha ampliat, i *L'Arjau* ha esdevingut el mitjà d'expressió de tota l'Àrea de Cultura. El servei d'Educació i el de la Biblioteca, s'hi han sumat. Això sol ja revela que el servei del nostre Ajuntament, en l'àmbit cultural, ha anat creixent i evolucionant. I és bo que els ciutadans coneguin a fons totes les activitats que aquestes institucions municipals generen i que, coneguent-les, se'n beneficiïn. Al cap i a la fi, es tracta d'un servei popular. A més a més, la publicació de *L'Arjau* ha establert un lligam de comunicació amb els guixolencs que viuen en altres indrets i ciutats, i amb totes aquelles persones i institucions que tenen interès per aquests temes. Bona prova d'això, n'és la creixent demanda de subscripcions. Actualment, entre la població es distribueix un miler d'exemplars. I se n'envien uns sis-cents.

Així és que, com alcalde i regidor de l'Àrea de Cultura, felicito els responsables de la seva edició, i els animo a persistir en l'objectiu de difondre els projectes i les realitats de la dinamització cultural del nostre poble. Entenc -i l'experiència ens ho ensenya- que el que és realment difícil, en aquestes tasques informatives, és la continuïtat.

Que per molts anys es pugui continuar -i millorar- l'edició del nostre *L'Arjau.*

Joan Alfons Albó
Alcalde

NÚM. 1 - SETEMBRE 1989

INFORMATIU
DE L'ARXIU I MUSEU
DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
BAIX EMPORDÀ

EDITORIAL

La finalitat —modesta, com ha de ser— d'aquest *Informatiu de l'Arxiu i del Museu* de la Ciutat és la de donar-se a conèixer i de difondre diferents aspectes amb ells relacionats.

Tant l'Arxiu Històric com el Museu són patrimoni de tots els guixolencs i del país; un bé col.lectiu, però, força desconegut per molts que no hi són afeccionats; els investigadors i els estudiosos ja el coneixen i l'utilitzen. Resta ara fer un pas més per acostar-los a la majoria de la població. Aquest esforç voldria sumar-se a aquell altre, ja iniciat, de les exposicions conjuntes de documentació i de material museístic.

L'Arxiu i el Museu són institucions, al servei del poble, que pacientment recullen (classifiquen i ordenen), conserven, exposen i comuniquen quelcom de molt important de la nostra cultura passada, absolutament necessària per crear la present i projectar la futura. De manera que podrien —potencial simple!— assumir una funció molt important a l'hora de dissenyar projectes de dinamització i difusió cultural del nostre poble. Però, dissortadament, les seves activitats depenen del recursos, i aquests són ara ben limitats.

Tanmateix, la voluntat de connectar amb el món de l'ensenyament ja és una realitat *[Tallers d'Història]*, com també ho és el fet que l'un i l'altre estan esdevenint lloc de reunió, de comunicació i de participació diversa.

Així, doncs, el principal destinatari d'aquest *Informatiu* bimestral és la població de Sant Feliu; les seves escoles, que diposaran d'un recurs pedagògic més, i els altres arxius i museus de la comarca i de Catalunya amb els quals volem establir un pont de comunicació i d'intercanvi.

L'arxiu històric de Girona i Sant Feliu

Entre Girona i Sant Feliu de Guíxols han existit i existeixen importants i intenses relacions. Les pàgines d'aquest número especial de l'*Arjau* són un bon lloc per recordar que en l'àmbit de la recerca històrica avui és possible i molt profitós mantenir també aquest nivell alt de relació. Efectivament, els interessats en conèixer la història de Sant Feliu i la seva rodalia troben moltíssima informació en els fons de l'arxiu històric de Girona (AHG) i, al guixolenc, entre els riquíssims fons del qual trobaran dades essencials i complementàries a les guardades a Girona. Molts investigadors han comprovat ja les enormes possibilitats que s'obren amb la consulta combinada dels fons documentals d'un i altre centre, però val la pena comentar-ho per tal que altres persones se'n beneficïn.

Convé , sense cap mena de dubte, que l'investigador viatgi sovint de Sant Feliu a Girona, i de Girona a Sant Feliu, un viatge que anys enrere, es podia fer amb carrilet. Si fos aleshores aconsellaríem agafar abonament, aquell ferrocarril, tan important per a la història guixolenca més recent, però ja fa trenta anys que va tancar i avui és únicament un tema de recerca que l'investigador podrà treballar en base als fons de *Transporst i Comunicacions* de l'AHG: dades econòmiques, memòries, fotografies, cartells anunciadors de tarifes, avisos, plànols de la construcció..., documents complementaris als existents a l'Arxiu Municipal ganxó sobre aquest mateix tema.

El carrilet ha passat a la història i per això l'investigador que vingui a Girona sortirà de Sant Feliu per carretera. Un cop a l'Arxiu, si té curiositat, podrà consultar els projectes de construcció de la carretera que ha utilitzat i, si li vingués de gust, els de totes les altres de la comarca guixolenca: documents, plànols i dibuixos continguts dins el mateix fons de *Transports i Comunicacions* abans esmentat.

En automòbil o en SARFA, com us sigui més còmode, el cas és que ens agradaria comprovar que cada cop més els guixolencs vénen a conèixer i a utilitzar els nostres fons. De fet sempre és més agradable desplaçar-se fins a Girona per anar a l'Arxiu que no pas per fer funcions burocràtiques a les administracions públiques de la capital (Hisenda, Cadastre, Audiència Provincial, Generalitat, Diputació, Govern Civil,...) o bé per visitar -i ja no diguem ingressar- alguns dels centres assistencials públics. Aprofitem per dir que progressivament tots els documents d'aquestes institucions passen a l'Arxiu històric , es posen a disposició dels investigadors i ofereixen un ventall amplíssim de temes: les transformacions urbanes del segle XIX (en base al fons *Go ern Ci il*), la repressió franquista dels anys quaranta (fons *centre penitenciari*, fons *Go ern Ci il*, fons *Audiència Pro incial*), els seus resultats electorals de tots els temps (fons *Junta Electoral Pro incial*), aspectes de la història econòmica (fons *Hisenda*), de l'ensenyament (documents de la *Delegació Pro incial d'Ensenyament*), dades de demografia (fons *Institut Nacional d'Estadística*), etc....

Els documents de l'arxiu històric es posen a disposició dels investigadors i ofereixen un ventall amplíssim de temes

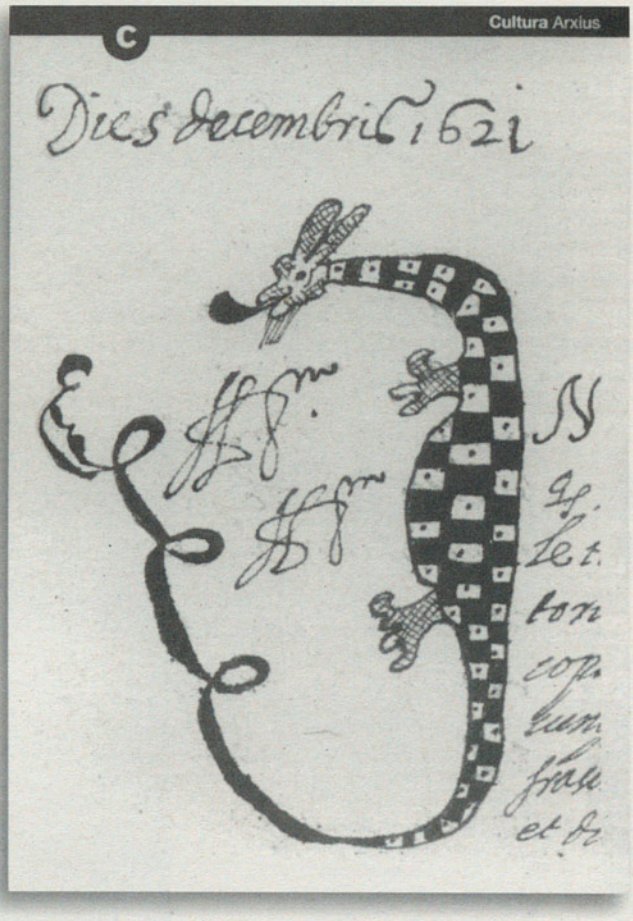
El paper de les administracions d'àmbit provincial converteix els seus fons documentals en un excel.lent complement als fons dels ajuntaments i de les altres entitats locals, com els que es poden consultar a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu. Per això ens permetem insistir en les enormes possibilitats per a la recerca que ofereix treballar a cavall d'un bon arxiu municipal, com el guixolenc, i el nostre centre . La distància entre un i altre no és gran i un cop a la sala de consulta de l'Arxiu Històric de Girona moltes altres sorpreses agradables faran encara més justificable el desplaçament. Penso, per exemple,en els llibres d'administració dels drets i dominis del Monestir de Sant

Feliu, o en els documents relatius als drets de Pia Almoina-Hospici de Girona sobre la Vall d'Aro (processos, capbreus, llevadors de rendes, mapes); o bé, ja d'èpoques més recents, els documents de la construcció de la urbanització de S'Agaró, o els expedients acadèmics dels guixolencs que des de mitjant segle XIX van fer el batxillerat a l'institut de Girona, per citar-ne només unes quantes. Conèixer els fons de l'AHG i les seves possibilitats per a la història de Sant Feliu i comarca requereix, certament, invertir força temps i ja advertim, des d'ara, que si l'investigador visita l'arxiu per primer cop no podrà marxar-ne sense haver conegut, encara que sigui per sobre, l'extraordinària riquesa del fons notarial.

L'AHG conserva prop de 30.000 llibres notarials, gairebé un miler dels quals corresponen a l'actuació de notaris guixolencs dels anys 1310 a 1865

L'AHG conserva prop de 30.000 llibres notarials, gairebé un miler dels quals corresponen a l'actuació de notaris guixolencs dels anys 1310 a 1865. Aquest tipus de documentació permet efectuar recerques a tots els nivells, des dels fets més públics i de més trascendència per a tota la col.lectivitat, fins a les activitats més quotidianes i rutinàries dels nostres avantpassats. Antigament anar a cal notari era una pràctica molt més freqüent (i més econòmica) que en l'actualitat, de manera que a les taules d'aquests escrivans es prenia nota de tot tipus d'arrendament, compra-venda, assegurança... fos quin fos els seu import, així com d'encàrrecs d'obres i treballs de tot tipus, testaments i altres disposicions successòries... pràcticament de qualsevol acte o manifestació de voluntat que obligués dues o més persones. Per aquest caràcter tan divers, tan heterogeni i tan polivalent, els fons notarials són, any rere any, els número 1 en el "rànquing" de consultes de l'arxiu. Per això el personal de l'AHG insisteix fins aconseguir que l'investigador que ens visita per primer cop conegui la riquesa d'aquesta documentació.

En el cas de Sant Feliu la notaria era un dret més del monestir, dret que com altres prerrogatives els abats exercien no sense mantenir conflictes i diferències amb els representants de la vila. Els notaris treballaven també de secretaris dels ajuntament de l'època, així com d'escribans de la cúria que administrava justícia. D'aquí que entre els seus papers es trobin nombroses referències a les activitats d'aquestes institucions, de vegades en forma de llibres especials i altres dins els llibres corrents de la notaria. Molts notaris guixolencs regien també la notaria de la Vall i parròquies d'Aro, amb la qual cosa adquireix encara més importància el contingut d'aquest fons.

D'aquests més de cinc-cents anys de funcionament del notariat a Sant Feliu ens n'han quedat prop de mil llibres de gran interès, la consulta dels quals ha estat ja, i serà molt més en el futur, una de les fonts essencials per a la història de Sant Feliu que a poc a poc, en base a treballs de molts autors, es va fent dia a dia, en un procés en el qual l'Arxiu Històric de Girona vol col.laborar també en el grau més elevat possible.

Josep Matas
Director de l'Arxiu Històric de Girona

De la Costa del Llevant a la Costa Brava

Exposició feta en homenatge a l'Emili Massanas i Burcet

Del dia 9 de setembre al 10 d'octubre passat, va tenir lloc a la sala d'exposicions del Museu (Monestir) l'esmentada exposició. Qui era l'Emili?

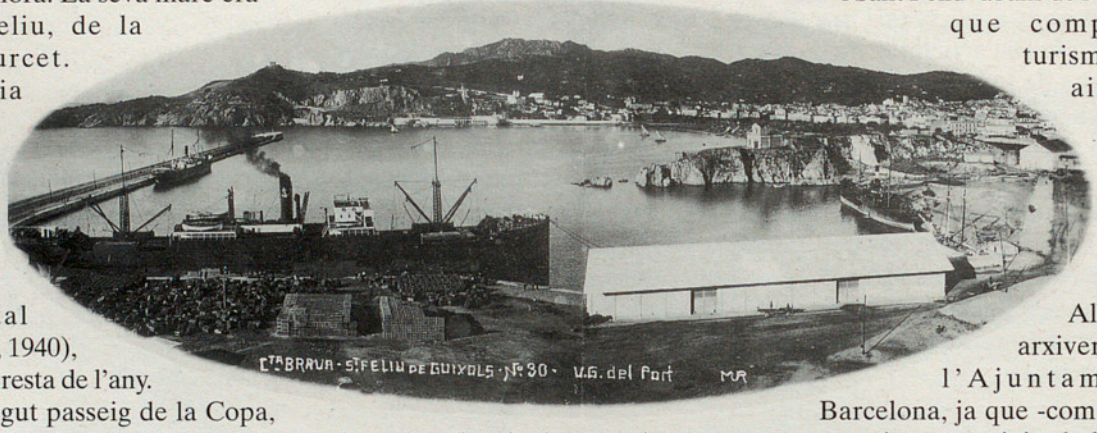
Encara que sigui molt difícil de resumir una personalitat tan complexa i, alhora, tan senzilla -així ho manifestà l'historiador gironí Josep Clara-, ho intentaré de fer amb poques paraules.

L'Emili Massanas era gironí i guixolenc alhora. La seva mare era de Sant Feliu, de la família Burcet. Ell hi tenia casa (Cra. de Girona) i hi estiuejava. A Girona, la seva ciutat natal (Pont Major, 1940), hi passava la resta de l'any. Al desaparegut passeig de la Copa, prop de l'Onyar, hi tenia el seu taller-museu. Després al carrer Eiximenis, on visqué un temps amb la seva mare. Molt jove encara, hi morí l'any 1991.

Però les seves cendres van ser escampades a la banda de garbí de la badia -sota de Sant Elm.

Bona part de la seva vida la va dedicar, entre altres coses, a l'estudi i recuperació de la fotografia. Els matins de cada estiu els passava a l'Arxiu Històric de la nostra ciutat. Ho volia saber tot de les fotografies guixolenques: les persones retratades, l'any, l'autor i la trajectòria del fotògraf. És per això que, l'any 1987, el Servei d'Arxiu de l'Ajuntament es va avenir -a proposta seva, evidentment- a difondre l'obra del fotògraf guixolenc Ricard Mur, a través d'una exposició, l'edició d'un llibre i la publicació d'un article a *Presència*. I tot això, "gratis et amore", desinteressadament. L'Emili, doncs, va ser un dels primers estudiosos que va saber valorar la importància de la imatge fotogràfica com a document per a la història local, i de col.leccionar-la. En col.leccionava d'arreu de la província, però sobretot de la seva ciutat natal, Girona, i de la seva ciutat adoptiva, Sant Feliu de Guíxols. Gràcies a l'Emili Massanas, doncs, avui podem saber com era la Costa Brava -i Sant Feliu- abans de l'especulació que comportà el turisme. De tot això, el 9 d'octubre, ens en va parlar àmpliament en Ramon Alberch, avui arxiver en cap de l'Ajuntament de Barcelona, ja que -com jo mateix- el va "patir" i el va estimar quan era arxiver municipal de Girona. L'Emili Massanas va morir molt jove, als 50 anys. Però la seva obra -aquesta exposició i la conferència en són una mostra- perdura viva entre nosaltres.

Gràcies a l'Emili Massanas avui podem saber com era la Costa Brava

A. J.

Emili Massanes i Burcet

Estudiós de la fotografia a casa nostra

Emili Massanes i Burcet (Pont Major 1940 - Girona 1991) dissenyador, fotògraf afeccionat i col·leccionista d'imatges, a dedicar bona part de la se a ida a l'estudi de la fotografia i a la recuperació, in estigació i documentació de fotògrafs i de la fotografia antiga a les comarques gironines.

Darreres donacions

30.04.1999 Teresa Sampere Noallas
HURTEBISE, *Descubrimiento de una antigua necópolis a San de Guixols*, 1905

04.05.1999 Matilde Salellas, en memòria del seu difunt marit Josep Riera i Joan
GORKI, M. *Lenin. El pagès rus*, Edic. L'Arc de Barà, BCN 1928.
Els primers 25 *Treball.- Del 21 de juliol al 19 d'agost de 1936*, Edic. de 1979

21.06.1999 Família de Blas
9 llibres-copiadors de cartes de la companyia del tren de Sant Feliu - Girona.
Diversos llibres i altre material, del qual s'està fent l'inventari.

07.07.1999 Sra. Teresa Malaret
Bloc calendari de 1936

29.06.1999 C.E. MONTCLAR
Cartes i fulletons de diferents entitats (Club Guixolense de Ajedrez, Instituto de Estudios Guixolenses, Sociedad Coral Nueva Gesoria i Companyia del Ferrocarril), 1951-1954.

16.07.1999 Dr. Benet Julià
1 Programa de Festa Major, 1928, 56 p. 1 *Re ista de S'Agaró*, 1935

29.07.1999 Hospital (Procedent de Maria Soler, placeta de St. Joan)
5 Fotografies
L'ermita de St. Elm, Mn. Ll. Font, BCN, 1929
Coses d'Itàlia, A. Casas, SFG, 1925
Lógica, de Manuel Pla i Salat, BCN, 1942
Exaltacions i paisatges d'E. Bosch i Viola, BCN, 1926
Rimes No es d'E. Bosch i Viola BCN, 1930
Ganxoneries de Manel de l'Horta, SFG, 1925
Fulletó d'un "Curs de Gramàtica Catalana" per a mestres, s/d

25.08.1999 ROGÉS LLIBRES
Caminos de España "Sant Feliu de Guíxols", s/d

02.09.1999 Josep M. Vicens
15 fotografies seves de la pesca del rall feta per Pere Pascual i Rosell

7.10.1999 Caldas. Antiguitats, restauració de mobles, etc.
Dos plànols del port de Sant Feliu (1904)
Resumen Histórico de San Feliu de Guíxols. Manuscrit de Joan Bordàs, 1947
HURTEBISE, *San Feliu de Guixols durante la Edad Antigua*, 1905
La Costa Bra a, Festa Major, 1933.
Fotocòpies de dibuixos de Bordàs

7.10.1999 Família Espuña
Donacions diverses

Ramon de Bell·loc modifica el seu anterior testament

16.10.1301

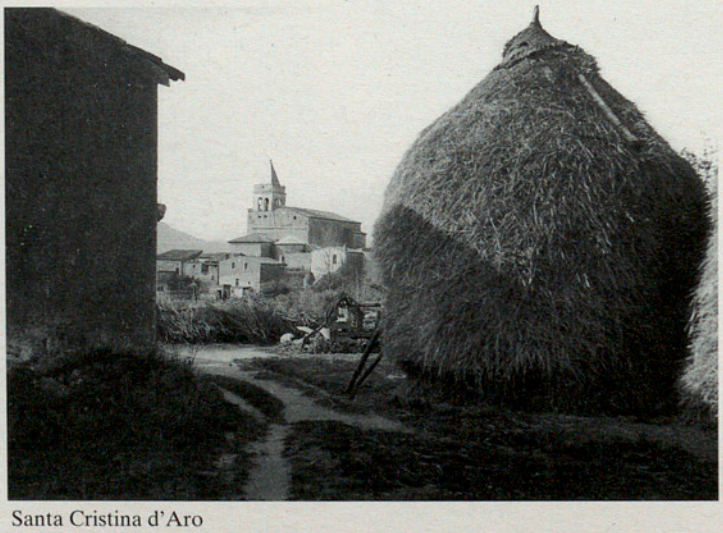
A TRANSCRIPCIÓ

"In Christi nomine. Ego Raymundus de Pulchro loco ebdomedarius ecclesie Sancte Christine de Aredo. Sanus et ilaris feci testamentum pridie nonas novembri, anno domini Millessimo CCº, XCº. Quinto quod Bisuldonus Burguesii tenens locum. Raimundi de Taylano publici Gerunde notarius scripsit ut eius testamentum continetur, in quo elegi meos, manumissores, scilicet Raymundum de Sanctum Michelem militem de Aredo et Bartholomeum Spani scriptorem Sancti Felicis Guixellensis. Et volo addere et minuere quibusdam legatis sive lexieriis in dicto meo testamento contentis ut in presentibus codicellis inferius continentur. Ideo in meo bono sensu et pleno ac loquela, ordino et facio codicillum vel codicillos, cum quibus volo et mando quod addantur lexie facte in dicto meo testamento capelle castri de Aredo et dentur .x. solidos. Item in hoc codicillo volo et mando quod dantur et addantur domui fratrum predicatorum Gerunde -quinquaginta solidos-. Item addantur lexie hospitalis novis Gerunde quinque solidos, et lexies captivorum facte addantur quinque solidos. Item in hoc codicillo sive codicillis addo lexie facte in meo testamento ecclesie Santi Felicis Gerunde .xv. solidos. Item operis pontis de merchatelo Gerunde duos solidos. Item confratie Sancto Nazari addo .x. solidos. Item in hoc codicillo sive codicillis dimito operi ecclesie Sancte Marie sedis Gerunde -x- solidos, et operi ecclesi beate Marie de Carmelitu Gerunde .viginti solidi. Item diminuo de lexia a me facta in dicto meo testamento Guillelme Geranesie .v solidos tantum. Item in hoc codicillo sive codicillis dimito amore Dei Guillelme ancille mee filie Torrentis de Romanyano .centum. solidi barchinoni. Item dimito a Na Dalzana quinque solidi, et Guillerme Christine d'Aredo quinque solidos. Item in hoc codicillo sive codicillis dimito Francische filie Raimuni de Sancto Michele filiole mee Quinquaginta solidos., et Ermesnedin corda de eiusdem loci .II. solidos. Item dimito Niclolae filio Bathomei Spanii .x. solidos, et omnibus aliis filialis meis cuilibet eorum quinos solidos. Item in hoc codicillo sive codicillis instituo et ordino perpetuo annuale aniversarium meum quattor prebisterorum faciendum, tali die qua ego migravero ab hac luce, de quibus sint tres ebdomedarii qui pro tempore fuerint in eclesiam Sancte Christine de Aredo, et ille qui tenuerit locum Sancte Marie in dicta ecclesia sit quartus, et predicti quattor presbiteri teneatur celebrare illa die pro anima mea et omnium fidelium deffunctorum in altari beate Marie sito in eclesia Sancte Christine de Aredo antedicte, et quod cuilibet ex dictis quattor presbiteris dentur dicta die pro dicto aniversario sex denarios ad quod dictum anuale aniversarium faciendum dono et assigno de presenti illam pensionem sive censum quem ego dictus Raymundus de pulcro loco habeo et accipere debeo et sum asuetus singulis annis in festo beati Michaelis septembris in manso de na Gares de aredo, qui sunt duo solidos, et octo denarios, monete barchinacense de terno post decessum meum. Et volo et mando quod dictos .ii. solidos .viii. denarios, petat et exigat ac recipiat semper prebister qui pro tempore tenuerit locum beate Marie predicte, et quod idem presbiter habeat singulis annis .viii. denarios pro suo labore, ex dictis duabus solidos et viii denarios. Hoc enim totum addo ex dicto testamento quod volo, in omnibus aliis in eo continentis reboratis firmitatem penitus habere. Actum est hoc XVI Kls. Novembris anno domini Millessimo .cccº. primo. Sig+num Raymundi de pulcro loco predicti, qui presentes codicillos facio, firmo acque laudo, et a testibus firmarique rogo. Testes rogati et specialiter ad hoc convocati sunt: Berengarius Cunil, et Petrus Curvi clerici, Petrus filius Petri de Verno et Jacobus de Subripis, Johannes de Vilareto de Aredo. Nichola de Sancto Celedonia et Johaninus Burgundio.

Sig+num Batholomei Spanii publici Sancti Feliciis Guixolensis notarii qui hoc scripsit et clausit cum supra scripto in iiii linea, ubi dicitur quibusdam.

Sarcòfag de la capella de Sant Feliu

Santa Cristina d'Aro

B TRADUCCIÓ

En el nom de Crist. Jo Ramon de Bell.lloc, domer de l'església de Santa Cristina d'Aro, sa i content vaig fer testament el dia abans de les nones de novembre, l'any del Senyor MCCXC cinc, que Besalú Burgès lloctinent de Ramon de Taialà, notari públic de Girona, va escriure, tal com consta en el testament. En què vaig elegir els meus marmessors, és a dir, Ramon de Sant Miquel, cavaller d'Aro, i Bartomeu Espanyol escrivà de Sant Feliu de Guíxols. I vull afegir i treure alguns llegats o deixes contingudes en el meu testament tal com en els presents codicils es fa constar.

Així en el meu i ple sentit i paraula ordeno i faig una o unes clàusules addicionals, amb què vull i mano que s'afegeixin a la deixa feta en el meu testament a favor de la capella del castell d'Aro i es donin .x. sous. Igualment en aquest codicil vull i disposo que es donin i afegeixin a la casa dels germans predicadors de Girona cinquanta sous. A més, que s'afegeixin a la deixa a l'hospital nou de Girona quinze sous, i a la deixa feta dels captius que s'hi afegeixin quinze sous. També en la present modificació o modificacions testamentàries afegeixo a la deixa feta en el meu testament a favor de Sant Feliu de Girona .xv. sous. I a les obres del pont del Mercadal de Girona, dos sous. També que per a la confraria de Sant Nazari s'hi afegeixin .x. sous. A més, en aquest codicil o codicils deixo per a l'obra de l'església de Santa Maria de la Seu de Girona .x. sous, i a l'obra de la beata Maria del Carmel de Girona, vint sous. Així mateix, disminueixo la deixa feta per mi en l'esmentat testament a Guillelma Geranesia, només .v. sous. També en aquest codicil o codicils deixo per amor de Déu a Guillelma serventa meva, filla de Torrent de Romanyà, cent sous barcelonins. També deixo a na Dalsana, cinc sous; i a Guillelma de Cristina d'Aro, quinze sous. També en aquest o aquests codicils deixo a Francesca, filla de Ramon de Sant Miquel , fillola meva, cinquanta sous, i a Ermessenda Corda del mateix lloc, .ii. sous. També deixo a Nicolau, fill de Bartomeu Espanyol, .x. sous, i a tots els altres fillols meus, cinc sous a cadascun d'ells. També en aquest codicil o codicils institueix i mano que, sempre cada any, quatre preveres facin el meu aniversari, en el dia en què jo hagi migrat d'aquesta llum. Que dels quals (preveres), tres siguin domers que en algun temps haguessin estat a l'església de Santa Cristina d'Aro; i aquell que tingués el lloc de Santa Maria de l'esmentada església que sigui el quart. I que els esmentats quatre preveres hagin de celebrar, per a la meva ànima i de tots els fidels difunts, a l'altar de la beata Maria que es troba a dita església de Santa Cristina d'Aro. I que, a cadascun dels quatre preveres, se'ls doni, el dia del meu aniversari, sis diners. Per a fer l'esmentat aniversari anual dono i assigno immediatament la pensió o cens que jo, dit Ramon de Bell..lloc, tinc i tinc costum de rebre cada any per la festa de Sant Miquel, el setembre, en el mas de na Gares d'Aro, que són dos sous, vuit diners, moneda de terç barcelonina, després de la meva mort. I vull i mano que els ii sous, viii diners, els demani, exigeixi i rebi sempre el prevere que amb el temps se'n faci càrrec de dita Santa Maria, i que el mateix prevere disposo cada any dels viii diners per la seva feina, dels dits dos sous i viii diners. Això és doncs tot el que afegeixo i vull en el meu testament, i que la resta del que hi és contingut tingui fermesa. Això s'ha fet el dia XVI de les calendes de novembre, en l'any del Senyor mil ccc primer. Signe de Ramon del dit Bell.lloc, qui faig aquests codicils, que firmo, lloo i prego que siguin firmats pels testimoni. Els testimonis demanats i convocats especialment per aquest motiu són: Berenguer Cunill, Pere Curví clergue, Pere fill de Pere de Vern i Jaume de Surribes, Joan de Vilar d'Aro. Nicolau de Sant Celoni i Joanet Burgundi. Sig+ne de Bartomeu Espanyol notari públic de Sant Feliu de Guíxols, que ha escrit i tancat això amb el que, a dalt ,hi ha escrit a la iiii línea, on diu "cadascuns".

Bell-lloc

C COMENTARI

1.- Personalitats que hi apareixen

Ramon de Bell.lloc ja és esmentat en la *Consueta* de Santa Maria de Bell.lloc d'Aro els anys 1270, i el 1279 com a clergue i domer de Santa Cristina d'Aro. I l'any 1290 apareix com a marmessor i executor del testament del difunt Ramon Llandrich, clergue i antecessor seu en el càrrec -de domer- en l'església de Santa Cristina d'Aro[1]. L'any 1295 ja havia fet testament davant de Besalú Burgès lloctinent del notari públic de Girona Ramon de Taialà. Sis anys després, l'any 1301, el mateix prevere redacta un codicil o una modificació parcial del seu testament ja fet, davant de l'escrivà de Sant Feliu, **Bartomeu Espanyol** que, alhora, figura com a marmessor del seu testament. El seu fill Nicolau n'és beneficiari, d'aquest codicil. D'aquests notaris ja en vam parlar en un altre *Informatiu*[2].
El càrrec de **domer** (o setmaner) l'exercia el sacerdot encarregat, aquella setmana, del servei religiós d'un lloc. El que vol dir que algunes esglésies, com la de Santa Cristina, tenien més d'un prevere, i el servei i l'administració religiosa s'havia de compartir entre tots ells. El repartiment es feia per setmanes, (h)*ebdomadae*, i el qui n'exercia era l' (h)*ebdomadarius*. El 1398, el domer de l'església d'Aro era Berenguer Carbonell[3].
Juntament amb l'escrivà guixolenc, hi figura com a marmessor Ramon de Sant Miquel, cavaller d'Aro. Són testimonis d'aquest codicil Berenguer Cunill, el clergue Pere Curví, Pere fill de Pere Vern, Jaume Surribes, Joan de Vilar d'Aro, Nicolau de Sant Celoni i Joanet Burgundi. De tots ells destaquem la personalitat de Pere, fill de **Pere de Vern**. L'any 1163, quan el papa Alexandre III confirmava els béns del monestir benedictí, es parla de l'alou de Vilar de Vern.
L'any 1287, en repoblar de nou la vila destruïda i incendiada pels francesos, Pere de Vern és nomenat com un dels principals caps beneficiari de la carta de repoblació de l'abat Gilabert. En aquest document que comentem, del 1301, hi surt Pere, fill de Pere Vern. L'any 1310 Pere de Vern és un jurat o cònsol de la vila, qui, amb Pere de Fornells i Guillem Oliver, representa el municipi - formalment constituït i reconegut - i, en defensa dels interessos del veïnatge, actua davant l'abat Tomàs Sasserra (1289-1327).
Un establiment o contracte emfitèutic de terres a Calonge, de l'any 1366, subscrit per un altre Pere de Vern, ens ajuda a aclarir-nos amb tant de noms de pila repetits. Diu "Jo, Pere de Vern, fill del venerable Nicolau de Vern, difunt ciutadà de Girona, hereu universal per testament de Pere de Vern, difunt, el meu avi patern, ciutadà de Girona que visqué a Sant Feliu de Guíxols". Aquest document, doncs, ens informa que la família guixolenca de Vern tenia la ciutadania gironina, i que fàcilment la podem relacionar amb els Desvern (Pere, Nicolau i Pere) de què parla C. Guilleré en el seu *Girona al segle XIV*. Doncs bé, l'avi d'aquest darrer -també Pere de Vern, que vivia a Sant Feliu- va instituir un benefici sacerdotal a la capella de Sant Nicolau l'any 1335. Sabem que va morir l'any 1352, i que les seves despulles varen ser dipositades al sarcòfag gòtic que encara avui es conserva -amb la seva corresponent inscripció - a la capella de Sant Feliu, a l'església del monestir[4].
Aquest benefici, al segle XVIII, era encara en plena vigència[5]. El monjo benedictí fr. Narcís Llistosella, l'any 1736, sosté que les dues pensions deixades pel prevere beneficiat Joan Boada -del qual ell era procurador de la "manumissoria"- no eren per a la capella de Ntra. Sra. del Bon Viatge (anomenada també de Sant Elm), sinó que tocaven al benefici de Sant Nicolau de l'església parroquial[6].

2.- Disposicions a favor de diverses institucions

Aquí potser s'ha de recordar que comentem un codicil i, per tant, es tracta de petites modificacions respecte d'un primer i fonamental testament, on es devia disposar donacions més sòlides a les esglésies de Santa Cristina i de Bell.lloc, al bisbat de Girona i al monestir benedictí guixolenc.
Per això, aquest document només es parla de petites deixes en metàl.lic a entitats religioses, llevat d'una. Vegem-les:
Capella de Castell d'Aro, consagrada l'any 1078[7].
Hospital nou de Girona.
Església de Sant Feliu de Girona
Obra de l'església de Santa Maria de la Seu de Girona.
Obra de la beata Maria del Carmel de Girona.
Germans predicadors (dominics) de Girona.
Rescat de captius, mercedaris.
Confraria de Sant Nazari.
I, finalment, **obres del pont del Mercadal**, també de Girona. Així doncs, aquest pergamí de l'any 1301 ens informa de diverses obres públiques religioses i públiques que es feien aleshores a la ciutat de Girona i de la consolidació popular dels ordes religiosos al segle XIII, en especial els mercedaris (1222), els franciscans (1232), els dominics (1253) i els carmelites (1293)[8].

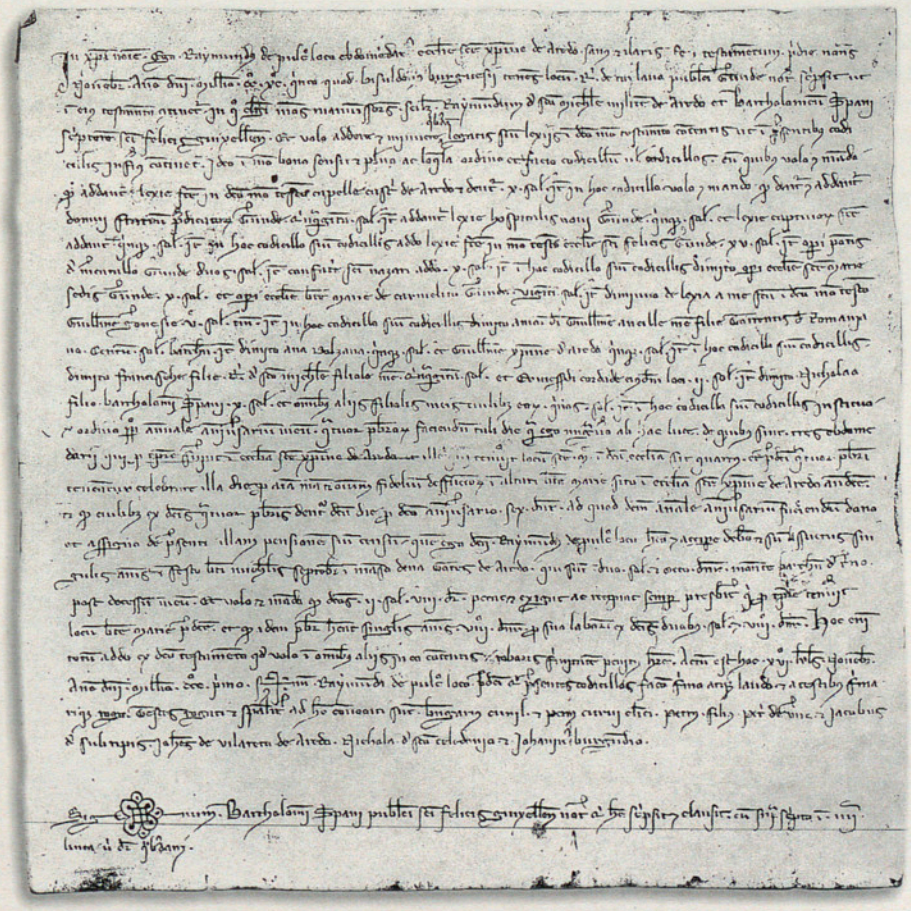
[1] Venda d'un censal de Frexenet, 5.10.1290. pergamí núm. 12.
[2] JIMÉNEZ, A., "Notaria i més notícies de la capella de Sant Nicolau", núm. 5, setembre 1990.
[3] AHMSFG, Sec. I; M.A. 1398-1403.
[4] ESTEVA, LL., "Sarcòfag gòtic del nostre temple", *Àncora*, 8.05.1980. També ZARAGOZA, E., "Aclarit l'enigme d'una inscripció", *Àncora*, 15.10.1987.
[5] AAM, C.I. 108.
[6] AHMSFG, Sec. V, núm. 50.
[7] JIMÉNEZ, A., *Guia històrica de Castell d'Aro i S'Agaró*. Ajuntament Castell-Platja d'Aro, 1996, pàg. 37.
[8] ARNALL, J., "Testaments de fons monacals gironins a l'ACA", *De scriptis notariorum*. Universitat de Barcelona, 1989.

3.- Disposicions a favors de persones properes al testador, i institució d'un aniversari.

Aquí ens caldria tornar a recordar que es tracta d'unes petites modificacions del testament bàsic, on segurament ja sortirien els familiars més pròxims, tot i que el testador és clergue.
Aquest codicil serveix, doncs, per a restar la deixa que havia fet a Guillema Caramèsia. En desconeixem el grau d'amistat. En canvi, a la seva serventa Guillema de Torrent de Romanyà li deixa cent sous barcelonins. També en són beneficiàries na Dalzana i Guillema de Santa Cristina d'Aro. També ho són els fills dels marmessors: Francesca filla del cavalller d'Aro, Ramon de Sant Miquel, i Nicolau Espanyol, fill de l'escrivà notari. D'aquesta manera, potser, es reconeixia la tasca dels marmessors. Finalment, en són Ernmessenda Croda i tots els seus fillols, que hom suposa que n'eren uns quants. Anotem que el fillolatge ja era una institució jurídica familiar reconeguda, documentada ja en el segle XI.

I, per acabar, Ramon de Bell.lloc institueix un aniversari en bé de la seva ànima que, després de la seva mort, hauran de celebrar quatre preveres relacionats tots ells amb l'església de Santa Maria de Santa Cristina d'Aro, i que presidiria el domer d'aquell moment. L'aniversari es pagaria amb la pensió o cens que el testador cobrava cada any, pel setembre -en la festa de Sant Miquel- del mas de na Gares d'Aro.

Àngel Jiménez

Directori

Servei d'Arxiu
c/ Abadia, s/n (Monestir)
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 82 15 75
Fax.: 972 82 15 74
E-mail: arxiusfg@ddgi.es

Nous horaris:
De dilluns a divendres, de 9 a 14 h.
Dimarts i dijous, de 17 a 19 h.
(Dissabtes, a convenir amb el responsable de l'Arxiu)

Museu d'Història
c/ Abadia, s/n (Monestir)
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 82 15 75
Fax.: 972 82 15 74
E-mail: culturasfg@ddgi.es

Horari d'hivern (de setembre a juny):
Feiners, d'11 a 14 h. i de 17 a 20 h.
Diumenges i festius, d'11 a 14 h.

Servei d'Educació
Galeries Sant Joan
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 82 08 10
Fax.: 972 82 11 94
E-mail: edusfg@ddgi.es

Horari:
De dilluns a divendres, de 9 a 13 h.

Biblioteca Municipal
c/ Sant Llorenç, 13, 1r.
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel.: 972 32 40 57
Fax. 972 82 15 74
E-mail: bibsfg@ddgi.es

Horari:
Matins, de dimarts a dissabte, d'11 a 13,30 h.
Tardes, de dilluns a divendres, de 17 a 20,30 h.

Marina guixolenca vuitcentista

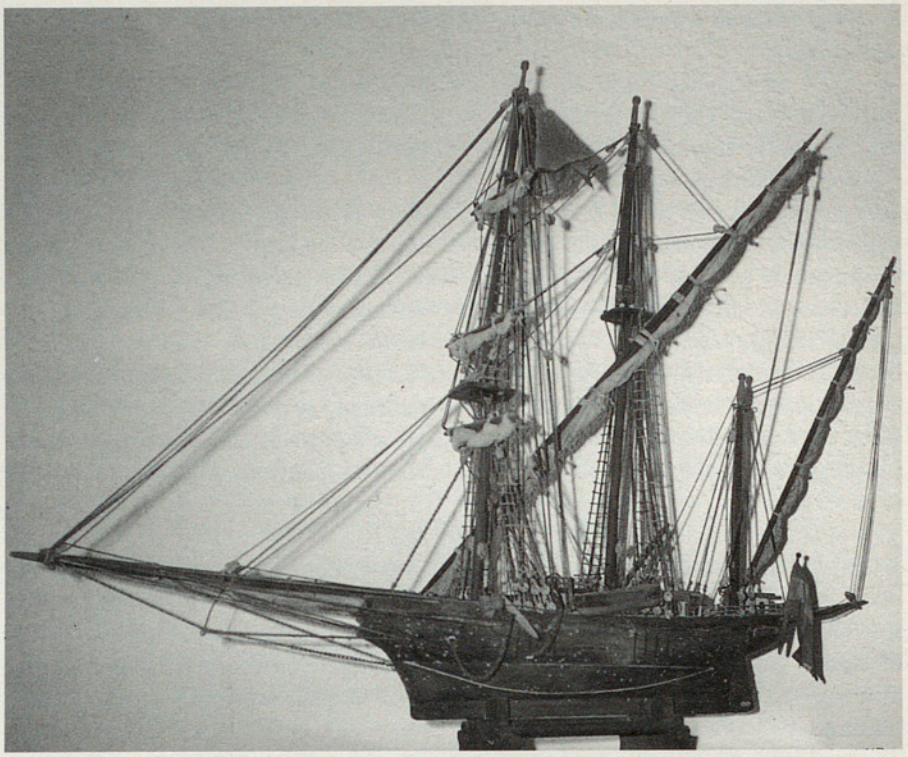
Amb el títol de " Registro-protocolo de escrituras públicas del ramo de marina, etc[1]" es guarda a l'arxiu municipal local uns lligalls amb diferents informacions relacionades amb l'expansió de la nostra marina mercant després de la guerra contra Napoleó.

Per això, en aquest petit treball, volem aportar tres exemples de contractes de treball entre el patró i els seus mariners abans d'emprendre una singladura.

Així tenim que en el primer, el dia 6 de juliol de 1818, Pere Roura patró de la pollacra "Amnistia" de 121 tones[2] amb motiu d'un viatge a Livornia, acordà amb els següents tripulants: Lluís Calsada (de la llista de patrons), Joan Soler, Antoni Basart, Josep Cama, Joan Barceló i Jeroni Villas (de la llista dels hàbils) més Antoni i Pere Roura (de la llista de vailets) de pagar-los 5 rals de billó a cada ú, i 2 rals als al.lots més el menjar casolà acostumat, sempre i quan no passessin totes les despeses dels 2.000 rals de billó.

Igualment, del mateix temps, tenim un altre contracte on Sebastià Gallisa, patró de la pollacra-goleta "Concepción" de 112 tones i amb motiu d'un viatge a Civitavecchia i altres ports, acordà amb els següents tripulants: Feliu Roig (de la llista de patrons), Mateu Fornós, Antoni Bosch, Josep Ribas i Tomàs Buscarons (de la llista d'hàbils) més Joan Reixach (de la dels vailets) cobrar cada ú 15 duros de plata per tot el viatge, i solament 9 duros el vailet.

Finalment, el tercer tipus de contracte -aquest ja del 1858- és el firmat entre el patró Jaume Pallí del llagut de tràfic de 28 tones, de nom "Primero" i els següents tripulants: Mateu Fornós (de la llista de patrons) Jaume Ferrer (de la de mestres

Gravat: Místic-goleta modelat per l'artista guixolenc Sr. Güitó.

d'aixa), Lluís Feliu (de la dels hàbils) i Lluís Roqué (de la dels vailets) més Alexandre Grassot de Cambrils. Amb motiu d'un viatge a Marsella, acorden i accepten de repartir-se a final de trajecte, la part dels beneficis obtinguts, de la següent manera: del producte del nòlit es rebaixaran les despeses de la manutenció, càrrega i descàrrega i "de més que ocurregués segons estil", i del líquid es faran 13 i _ parts iguals que es repartiran així: 7 parts i mitja per al vaixell, 1 part i mitja per al patró, _ part per al vailet i les altres 4 parts per als mariners.

Benet Julià i Figueres

[1] AHMSG, Sec. XXII, núm. 10.
[2] Les tones eren de capacitat.

Indústries de salaó catalanes al Cantàbric

Introducció històrica i evolució de les famílies catalanes que s'establiren al nord d'Espanya.

La progressiva arribada d'industrials catalans al nord de la Península suposarà un canvi en els processos de transformació amb comparació als utilitzats en aquelles èpoques.

Serà a Galícia on cobrarà una importància més gran. Amb l'arribada de pescadors i comerciants a les costes gallegues a mitjans del segle XVII la indústria pesquera gallega passa de ser una pesca de subsistència a una pesca industrial, de la qual destaca l'aparició de nous arts de pesca per a la sardina (xàbega) així com la industrialització del producte desconeguda per aquestes costes: el salaó[1].

L'aparició dels catalans al Cantàbric serà més tardana i encara que no va suposar una revolució en la indústria no per això deixaren de tenir importància. Ells juntament amb els italians (vertaders fomentadors de la indústria de la salaó d'anxova) aniran introduint a la costa cantàbrica una nova accepció quant a la conservació de peix es refereix, començant a utilitzar una espècie que, encara que abundant en aquestes aigües, no tenia valor comercial, i s'arribava fins i tot a utilitzar com a adob del camp les captures d'aquest clupeid: ens referim naturalment a l'anxova.

Cal destacar que, encara de manera indirecta, ja el 1862 trobem un català a la localitat de Bermeo[2]; es tracta del senyor Joaquín de Burget, veí de Blanes i dependent a la primera fàbrica de conserves alimentícies de la qual hi ha notícia a la localitat, "La Bermeana", propietat dels senyors Lemarchan i Pedro Cel-estino de Garres del comerç de Burdeos. Però serà a la dècada dels vuitanta quan aniran apareixent artesans d'aquesta manufactura procedents de la província de Girona, primer de forma eventual per més tard instal.lar-se definitivament a la nostra comunitat, escollint primerament la vila de Bermeo com a destí tant per fonamentalment la seva importància en volum de captures com per la seva actvitat transformadora[3].

Ja el 1862 trobem un català a la localitat de Bermeo

La primera manufactura de salaó catalana al Cantàbric

Ja a l'any 1884 hi ha constància de l'establiment a la vila d'un industrial originari de Sant Feliu de Guíxols; es tracta de José Vilà Carbó[4]. El Sr. Vilà prové de famílies dedicades des d'antic a la salaó d'anxova. Ja el seu avi patern, Félix Vilà i Cumal, natural de Blanes, estava inscrit com a "salazonero" al padró d'habitants de l'any 1872[5] convivint amb el seu fill Félix Vilà i Bugué que més tard prosseguí el negoci.

L'any 1877 la família posseïa ja 2 dels 5 establiments dedicats a l'esmentada activitat a la localitat: un al Paseo San Pedro regentat pel citat Félix Vilà i Bugué que estigué en actiu fins els anys 1879-1880 i un altre al carrer Estrecha centro a nom del seu germà José Vilà i Bugué que realitzà salaó fins els anys 1885-1886 i que es donà d'alta els següents anys com a fàbrica de conserves

[1] Sobre l'establiment a Galícia, vegi's l'obra de Francisco López Capont, *El desarrollo industrial y pesquero en el siglo XVIII. Los salazoneros catalanes llegan a Galicia.* Fundación Pedro Barrié de la Maza. A Coruña, 1998.

[2] Archivo Histórico de la Diputación Foral de Bizkaia (AHDFB). Corregimiento.Lligall 3026 Núm. 8.

[3] De la importància d'aquest port es dóna compte al libre *Historia de Vizcaya general de todo su Señorio y particular de cada una de las Anteiglesias, Villas, Ciudad, Concejos y Valles desde su fundación hasta el año 1885* realitzat per J. R. Iturriza i ampliada per Manuel de Azcarraga y Regil. Bilbao, 1885. Aquesta obra relaciona l'activitat pesquera de la vila, que comptava amb 54 llanxes grans i 100 llanxes petites, i obtenien un valor les seves captures de tres a tres i mig milió i mig de rals. Per a la seva elaboració existien 10 fàbriques d'escabetxs i 7 de conserves alimentícies (pàg. 700-704).

[4] Archivo Municipal de Bermeo (ABM), caixa 1266. Padrón de vecindad 1911. En aquest s'assenyala el temps que porta residint a la vila (27 anys).

[5] Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols (AMSFG), secció XIV, núm. 10, reg. 753, Padró d'Habitants. 1872.

dins la tarifa 3 de la matrícula industrial, activitat que abandonà el 1888[6].

Quant a la seva línia materna, la família Carbó posseïa ja el 1896 una fàbrica de conserves a Barcelona a nom de Carbó hermanos y Cía.[7]

el pagament d'un impost semblant al que grava l'ajun-tament de Bermeo. Aquesta petició és de-negada i l'alcaldia resol el deure d'aquests in-dustrials a satisfer íntegre l'esmentat impost. En la missiva s'indica que aquests industrials es dediquen a la preparació de peix i exportació " por medio del procedimiento llamado de la Sal muera"[8].
La seva primera fàbrica[9] se situava al desaparegut carrer Concepción, número 6 (carreró perpendicular a l'actual Ezkoikiz kalea).

Ja al 1884 hi ha constància de l'establiment d'un industrial originari de St. Feliu; José Vilà Carbó

De les seves primeres passes per la vila de Bermeo tinc notícies a través de l'Arxiu Municipal. Ja el 1893 i juntament amb un altre industrial de Bermeo, Mariano Azqueta, envien una carta al consistori de Bermeo per tal que se'ls eximeixi del pagament de l'arbitri municipal d'"envasaje y cestos" quan per circumstàncies de poca pesca se'n hagin d'anar a altres ports, exigint-los en aquests altres llocs

Aquesta fàbrica es veurà ampliada ja que el 1908 té adquirida la llotja confrontant (Concepción, 4) que fou ocupada per l'empresa italiana Cia. General de Pesquería de Génova així com una nova factoria al carrer Capitán Zubiaur 11 dedicades ambdues a l'elaboració de conserves, escabetx i salaons de peix[10].

Dos anys més tard, i després de la mort el 19 de desembre de 1910[11] de José Vilà, l'empresa passa a mans del seu germà petit Francisco Vilà que fins llavors s'encarregava de la factoria de la Corunya. Francisco Vilà seguirà amb la gerència de l'empresa fins a finals dels anys vint[12]. Serà durant el període finisecular quan la família Vilà estén les seves fàbriques per tot el Cantàbric arribant fins i tot a Galícia.

Aquesta prosperitat serà deguda a les relacions que el Sr. Vilà posseïa amb una empresa genovesa: la companyia d'Angelo Parodi.

1.1. La societat Vilà-Parodi. La importància que tingué la relació amb l'empresa italiana.

Poques són les notícies que existeixen de l'arribada dels italians a les nostres costes. Conec la vinguda a finals del segle passat d'industrials del nord d'Itàlia al Cantàbric. Empreses com Pelazza, Societa Comercial de Alejandria, Angelo Matelli, etc. aniran implantant-se progressivament a les nostres costes. Però serà una altra indústria, la de l'Angelo Parodi, la pionera a establir-se en els nostres ports.

A l'anuari de pesca de 1909[13] es constata la relació comercial entre la família Vilà i l'empresa genovesa, encara que sembla que fou l'esmentada família la que treballà per a l'empresa italiana des de la seva implantació al Cantàbric.

Per fer aquesta afirmació em baso en les dades trobades a l'Arxiu de Bermeo[14] en el qual es dóna com a data d'inici de l'activitat del'empresa l'any 1886, i és curiós que en cap dels pocs llistats existents de finals del segle passat aparegui el nom de l'esmentada empresa i apareix, en canvi, el nom de José Vilà i Carbó.

Una altra font[15] ens comenta l'existència d'una fàbrica de l'empresa Parodi a la ciutat de Barcelona, la qual

[6] AMSFG. Secció VIII, núm. 28, contribució industrial 1877-1889.
[7] RIERA SOLANICH, Eduardo: *Anuario Riera. 1896*.Centro de propaganda mercantil. Barcelona
[8] AMB, caixa 1284.
[9] REPARAZ OLAGÜE, Valentín: *Vizcaya en la mano*, Bilbao, 1899, pp. 35. 36 i 39.
[10] AMB, caixa 1296, expedient 8.
[11] AMB, caixa 1259. Registre de naixements i defuncions 1895-1929.
[12] A partir de 1929 desapareix de tots els llistats consultats.
[13] *Anuario de pesca y estadístico de la Marina mercante y dela pesca del año 1909.* Ministerio de la Marina. Dirección General de Navegación y Pesca Marítima. Madrid, 1910, pp CLX a CLCI.
[14] AMB, caixa 246, full núm. 59 del registre oficial d'activitats molestes.
[15] Informació del Sr. Salvador Cusumano Ciolino, manufacturer de salaó afincat a Bermeo.

podria tractar-se de l'esmentada anteriorment de Carbó hermanos y Cía, establerta a la ciutat comtal el 1896.

Aquestes hipòtesis em donen peu a afirmar, a manca de dades més clarividents, la idea que els italians aniran coneixent l'anxova de la cornisa cantàbrica a través dels treballs que realitzarà el Sr. Vilà a l'empresa d'Angelo Parodi, produint un progressiu interès dels industrials catalans per l'anxova cantàbrica.

Aquesta relació comercial generarà dos aspectes molt importants per a l'economia pesquera del Cantàbric:

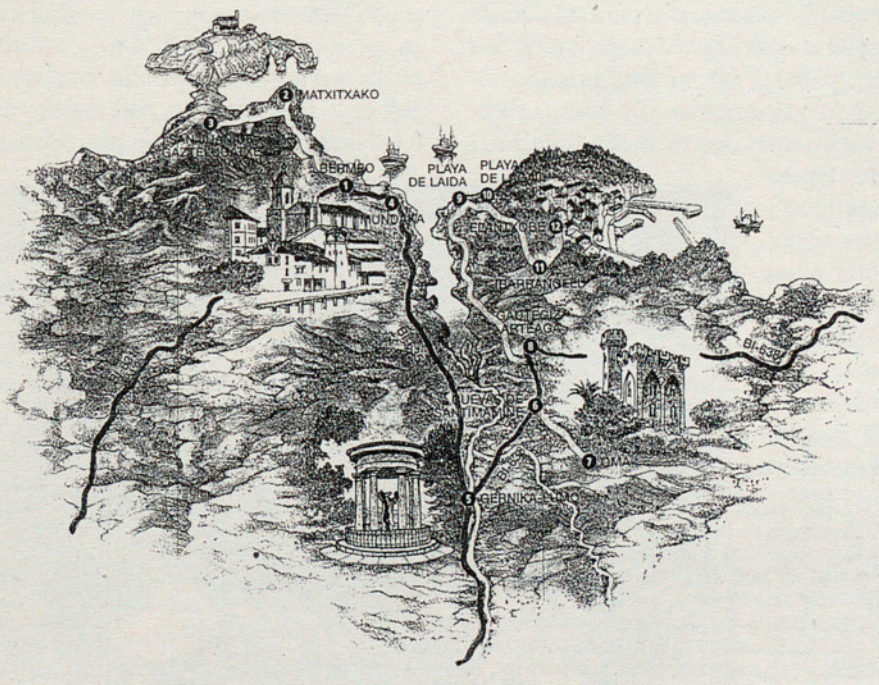
1.- L'interès que mostraran per una espècie fins aquesta època poc valorada, cosa que repercutirà en un progressiu augment en les captures per part dels pescadors del Cantàbric.

2.- El descobriment de noves places per als industrials italians de salaó, els quals buscaven nous mercats on proveir-se d'aquesta espècie.

Això produirà una implantació d'aquests industrials, primer del nord i posteriorment de la zona de Sicília, els quals introduiran una nova tècnica de conservació mitjançant el salprès de l'anxova. Convertint-se, ja en els anys vint, en la producció més important per part de les indústries transformadores de la cornisa cantàbrica, desbancant a les de conserves i escabetxs.

1.2. L'expansió de les fàbriques de la societat Vilà-Parodi al Cantàbric.

Com ja he citat abans, les empreses del Sr.Vilà s'implantaren per tota la costa del nord, i tingueren activitat en els principals ports de la cornisa cantàbrica. Així, durant el bienni 1894-95[16] trobem una partida de sardines comprada pel Sr. Vilà a la confraria de pescadors d'Ondarroa. La seva activitat en aquesta vila durarà fins el 1929[17].

A Lekeitio (Bizkaia) treballà des de juny de 1910[18] a novembre de 1928[19]. Altes i baixes de contribució industrial. una empresa de la firma Francisco Vilà Carbó, que estava regentada en aquesta plaça per l'industrial conserver León Ocamica. Els treballs es realitzaven a l'edifici que la confraria de pescadors S. Pedro posseia al costat de la seva seu, al carrer Ezpeleta, edifici que encara avui en dia segueix dempeus.

A Santoña tinc notícia de la instal.lació ja el 1904[20] d'una fàbrica del Sr. Vilà fins almenys 1927[21]. L'edifici fabril que s'aixecà al carrer Juan de la Cosa, i que actualment fa les funcions de garatge per a particulars, té la característica de ser, juntament amb la plaça de toros de la vila, una de les poques edificacions que es realitzaren amb pedres de l'antiga muralla de Santoña.

A la veïna localitat de Laredo tinc localitzada l'activitat des d'almenys 1908[22] fins 1927[23] en un local de l'Alameda.

La recerca de peix el portà fins i tot a instal.lar una fàbrica a la ciutat de la Corunya; hi ha constància de la seva existència des de 1908[24] d'una fàbrica de salaó de peix de la societat Vilà i Parodi anomenada *los italianos*.

Paral.lelament el 1915 la muller de José Vilà Carbó, Josefa Carbó, realitzarà salaó al port de Bermeo[25].

[16] ARRIZABALAGA, F; AGUIRRE, Mª A: *Aproximación al sector pesquero vizcaino en el siglo XVIII*.Memòria de llicenciatura inèdita. Universitat de Deusto, 1974, p. 196.
[17] AHDFB. Hacienda, rentas y exacciones,caixa 47.
[18] Arxiu Municipal de Lekeitio (AML), llibre 1483/01. Altes i baixes de contribució industrial.
[19] AML. Llibre 1487/01. Altes i baixes de contribució industrial.
[20] Arxiu Municipal de Santoña (AMS), lligall 313. Llibres de matrícula industrial 1904-1940.
[21] AMS.Lligall 313. Llibres de matrícula industrial 1904-1940.
[22] *Anuario de pesca y estadístico....* 1908, op. Cit.
[23] AHDFB. Administrativo. Caixa 551, carpeta 2, exp. 3.
[24] *Anuario de pesca y estadístico....* 1908, op. Cit.
[25] AHDFB. Administrativo. Caixa 551, carpeta 2, exp. 3

Sens dubte, aquest cas de la família Vilà és el que més interès presenta per la seva ja comentada vinculació amb empreses italianes que seran les que a partir dels primers anys del segle s'implanten a la cornisa cantàbrica, i es pot d'aquesta forma donar una petita resposta a la incògnita que se'ns presenta a l'intentar saber com s'esdevingué la vinguda d'aquests comerciants italians fins les costes cantàbriques.

Però malgrat ser aquest el cas més destacat de catalans que s'instal.laren en aquests llocs, no n'és l'únic. Sobresurten altres cognoms com Serrats, Ramell, Calloll o Reixach.

2. Altres cognoms catalans al nord d'Espanya

Una empresa important fou la de Serrats. Aquesta família originària de l'Escala aparegué a Bermeo sobre els anys 70-80 del segle passat[26] i fou una de les empreses pioneres a Bermeo en utilitzar màquines tancadores mogudes per vapor. Fundada per José Serrats Puig, l'empresa fou passant per diverses generacions (el seu fill José Serrats Cuixarts, el nét José María Serrats Urkiza) fins arribar a l'actual direcció de l'empresa al front de la qual se situa José María Serrats Etxebarria, besnét del primer Serrats.

De la seva importància en aquest segle destaquen les nombroses factories que posseïen al llarg de tot el Cantàbric, així com una extensa activitat en el ram pesquer, el que el portà a muntar una flota pròpia de bacallaners, els quals tenien com a port base Pasaia.

La localització de les seves fàbriques era la següent[27]:
Biscàia: Bermeo, Elantxobe, Lekeitio i Ondarroa.
Guipúscoa: Pasai Donibane
Cantàbria: Laredo
Astúries: San Juan de la Arena (Concejo de Soto del Barco)
Pontevedra: Cangas. La fàbrica s'anomenava "La Montañesa", en la qual hi eren en societat amb un empresari de Laredo.

Avui en dia manté només la fàbrica de Bermeo situada al núm. 33 del carrer Zubiaur Tar Kepa, edifici realitzat el 1924[28] que servia de suport a la seva altra fàbrica ja construïda i que patí un incendi el 1968. Els seus productes es comercialitzen sota les marques de "La Pescadora", "Serrats" i "Orión".

A aquests industrials se'ls ha d'afegir altres cognoms d'origen català com el cognom Ramell que instal.là fàbriques de conserves en ports com Bermeo, Laredo o Vigo[29], el cognom Callol de l'empresari Rafel Callol, originari de l'Escala i que ja el 1897 posseïa en societat una fàbrica d'escabetx a la seva ciutat natal sota la raó social de Callol, Serrats i Cía. Aquest industrial només l'he trobat a Bermeo[30].

El darrer cognom català que apareix en aquestes dates el trobem a Castro Urdiales (Cantàbria). Es tracta de l'industrial de Palafrugell Jesús Reixach Corominas que realitzà treballs de salaó els anys 1928 i 1929[31], i que un altre familiar seu prosseguirà el 1930: Juan Rexach[32]. Aquest cognom prosseguirà en actiu a Castro Urdiales des de 1962 fins a 1980. En aquesta etapa l'elaboració la realitzarà Jesús Reixach[33].

Actualment, d'aquells industrials només es manté en actiu la fàbrica de la família Serrats a Bermeo. Serveixi'n aquests fulls per ressenyar l'important paper que desempenyaren aquells primers manufacturers de la salaó; mantenint viva la història d'una indústria que malgrat estar gairebé desapareguda a Catalunya i passar per molts problemes en les comunitats del nord, tingué una notable importància en les economies i societats dels pobles costaners del Mediterrani i del Cantàbric.

Luis Javier Escudero Domínguez
Basauri, agost de 1999

[26] Informació oral de José María Serrats Etxebarria.
[27] Informacions extretes de les matrícules de contribució industrial existents en els arxius dels pobles esmentats, a excepció de les dades d'Ondarroa i Elantxobe (AHDFB, Hacienda, renta y exacciones, caixes 2 i 6) i Cangas (*Anuario de pesca y estadístico*...1908, op.cit.)
[28] AMB, caixa 1103, vol. 1 fol. 73.
[29] RIERA SOLANICH, Eduardo: *Anuario Riera. Guia práctica de industria y comercio de España. 1901*. Centro de propaganda mercantil. Barcelona, 1902.
[30] RIERA SOLANICH, Eduardo: *Anuario Riera*...op. cit.
[31] Arxiu Municipal de Castro Urdiales (AMCU). Lligall 66 L 5 i 6.
[32] AMCU. Lligall 66 L 7
[33] Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación de Cantabria. Censos industrials, diversos anys.

De les velles fondes guixolenques, als primers hotels d'estiueig

Antany, a la nostra ciutat, lluny encara de preveure's l'anomenat "boom" turístic de mitjans d'aquest segle, s'hi trobaven poques cases d'hostalatge que oferissin al viatger la possibilitat de recollir-se dins els seus murs i sojornar, d'aquesta manera, el temps necessari que els havia portat fins a la vila. De fet, l'única fonda o "mesón" inventariada a la contribució industrial dels primers decennis del segle XIX, s'emplaçava a l'anomenat carrer de la Processó (actual Joan Maragall) i era propietat d'Antoni Altarriba que, a l'any 1825, oferia serveis d'habitacions, menjars casolans i recolliment de carruatges i cavallerisses en el seu establiment. Així, durant els primers anys de bonança econòmica i creixement demogràfic-urbanístic de Sant Feliu, el fill d'Antoni Altarriba, anomenat també Antoni i "mesonero"de professió, va reedificar pel mes d'octubre de 1863, l'estatge del carrer de la Processó "colocando el edificio en la línea que le corresponde". Sens dubte, amb aquesta actuació es revifava un espai -el carrer de la Processó- dels més transitats de la vila guixolenca: per una banda aquest vial esdevenia l'accés principal a la població de les mercaderies provinents del sector de Palamós; i per l'altra, hom considerava l'indret més cultural i de divertiment, amb l'explotació artística del Teatre Alsina (abans 1842-1883).

Prop a finalitzar aquell segle (1889-90), la família Altarriba va passar a regentar un nou establiment emplaçat al carrer del Portalet. Aleshores Sant Feliu comptava amb tres cases d'hostes: la fonda de Maria Altarriba, que més tard es convertiria en el "Gran Hotel de Les Noies"; la de Dolors Franquesa, "fonda Sant Elm" del carrer de la Procesó, avui ja enderrocada, i la de Ramon Gregori i Viñas, "Restaurant-fonda Gregori", també al carrer del Portalet, precisament en el lloc on hi ha bastida actualment la casa de la Campana.

Just a l'inici del nou segle XX, es donaren les circumstàncies adequades perquè aquest novell sector donés un pas agengantat i es convertís en els orígens de la moderna hosteleria que gaudiria la nostra ciutat anys a venir. El fet, però, vingué produït essencialment per l'empenta que varen donar al sector de l'hoteleria i la restauració el fill de Maria Altarriba, Miquel Mallol i Altarriba, així com Miquel Murlà i Bosch, natural de Sant Feliu de Pallarols i que, associat inicialment amb un tal Duran (1899-1901) i, poc més tard, amb Ernest Pi i Matas (1906-13), es feren càrrec de la vella fonda Gregori, reformant el local i obrint al públic el nou Hotel-Restaurant de la Marina.

Miquel Murlà i esposa

Malgrat ésser uns anys de forta recessió econòmica i conflictivitat laboral, aquests hotelers guixolencs varen encaminar tots els seus esforços en oferir a la seva clientela una acurada i elegant prestació professional dels seus serveis. La tradicional cuina catalana a la carta, o també si era el cas la francesa, s'oferia per un preu de 2'25 pta., el cobert, tant a l'hotel de Les Noies com al restaurant de la Marina. Alhora, la majoria de clients d'ambdós establiments solien ésser comerciants o estiuejants de la ciutat de Barcelona, així com el divers personal artístic -músics, directors i secció de cant - de les companyies de sarsuela que actuaven assiduament al teatre Vidal. Tot i amb això, la manera de regentar el negoci d'aquests dos establiments era completament diferent. Així, mentre l'hotel de Les Noies es desenvolupava exclusivament en un àmbit familiar únic del matrimoni

Continua a la pàgina 19 ➡

L'IES St. Feliu estrena nou edifici

L'IES St Feliu estrena, per fi, edifici. Aquestes primeres setmanes de curs i les prèvies han estat especialment intenses per a tots. El professorat, el personal d'administració i serveis i l'APA han treballat de valent per tal que tot estés a punt per al començament de curs: trasllat i col·locació del material, convivència amb els treballadors de l'obra, coneixement de les instal.lacions... L'esforç ha estat considerable, però la sensació general és de satisfacció en poder disposar d'unes instal.lacions i d'uns equipaments que feia molt de temps que esperàvem.

L'arribada dels alumnes s'ha fet esglaonadament. Per a tots ells la novetat és total i serà necessari un període d'adaptació. Són quasi 700 alumnes i des d'aquest curs estudiaran en el mateix recinte educatiu nois i noies de 12 a 20 anys.

Tots haurem de passar per aquesta etapa d'adaptació fins que arribem a gaudir de totes les possibilitats que ofereixen les noves instal.lacions . En aquest Institut hi ha molts projectes a dur a terme que ens faran estar en constant evolució.

Cal no oblidar que tot això ha estat possible gràcies a la col.laboració de tot el municipi de Sant Feliu de Guíxols.

Les noves instal·lacions de l'IES St Feliu, la remodelació de l'IESI St Elm, l'Escola de Turisme de la UdG i l'Escola d'Adults fan que es disposi d'una oferta educativa òptima per a tots els nois i noies de Sant Feliu.

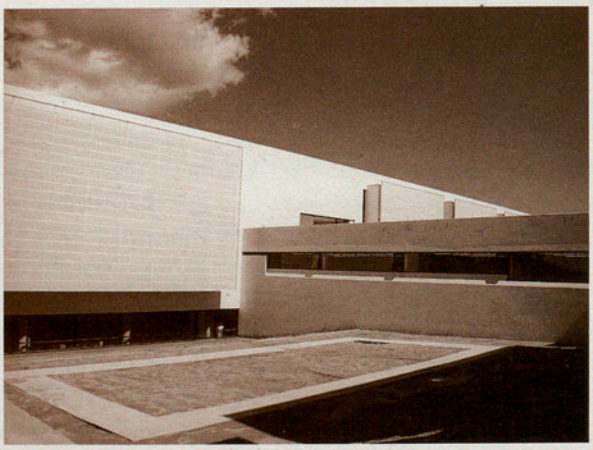
LA DIRECCIÓ DE L'IES ST FELIU

Entrada principal

Pati interior

Pati interior

Lateral del pati interior

Vé de la pàgina 16

Mallol-Guitart i els seus tres fills Miquel, Felip i Pere, la Marina es cogovernava entre les famílies Murlà-Riera (més tard i amb la mort de la seva primera esposa Dolors Riera, el 1914, ho faria amb la seva segona muller Esperança Blanch) i la d'Ernerst Pi, i aquest fet particular -a la llarga- comportaria la separació dels dos socis i el naixement d'un nou hotel.

Fou a començaments del segon decenni del segle XX, quan Miquel Mallol va decidir de reformar l'edifici de l'hotel Les Noies (setembre de 1910). Amplià les habitacions existents del primer i segon pis; construí dos nous menjadors i cuina al primer pis, i renovà pràcticament la totalitat de la façana de l'establiment. No cal dir doncs que, amb aquestes importants obres, hom donaria la primera imatge de qualitat en un hotel de la ciutat de Sant Feliu.

L'antic hotel-restaurant de la Marina, mancat d'espai suficient per a la seva activitat comercial –tan sols comptava amb un total de dues habitacions dobles al carrer del Portalet- va traslladar-se aquell mateix any (1910) al Passeig del Mar, on inaugurà un modern hotel, amb luxós menjador i terrassa exterior amb vistes al passeig. La direcció del nou hotel Marina va continuar inicialment a càrrec dels mateixos socis: Miquel Murlà s'encarregava de la cuina, Ernest Pi del menjador, i llurs esposes del servei d'habitacions. Tot i gaudir, però, d'una clientela exquisida, la forta inversió realitzada i la manca d'uns beneficis folgats que permetessin viure dignament a les dues famílies, feren decidir-los de subhastar el negoci. Ambdós propietaris, doncs, ofertaren una quantitat a sobre tancat per la titularitat de l'establiment i, per molts pocs diners, l'Ernest Pi fou qui licità més.

"La tradicional cuina catalana a la carta o,també si era el cas, a la francesa, s'oferia per un preu de 2'25 pta., el cobert."

Aquest fet va obligar a Miquel Murlà de llogar –primerament- l'antiga casa de la família Dalmau (1914?), situada a la rambla d'Antoni Vidal (actual edifici de la Caixa de Girona), i que aleshores era propietat d'Octavi Viader. Amb treball i dedicació, Murlà va arranjar aquell habitatge i inaugurà, poc després, el "Nuevo Hotel de Miguel Murlá-Jardín Comedor", tot i que no el registraria com a un edifici de la seva propietat, fins el dia 7 de maig de l'any 1921. No cal dir que amb aquestes actuacions constructives -Les Noies, el Marina i el Murlà- es beneficià directament la imatge turística de la nostra ciutat, precisament en uns moments on les dificultats econòmiques afectaren directament el primicer turisme nacional.

Fins ben acabada la Primera Guerra Mundial (1918), hom podria dir que no van deixar de perillar greument les inversions que aquests hotelers havien realitzat en els seus respectius establiments (electricitat a cada habitació, timbre avisador, cambres exteriors, menjadors interiors i d'estiu, telèfon urbà i interurbà, etc.). La signatura de l'armistici entre França i Alemanya (11-XI-1918), va celebrar-se amb gran alegria al menjador de l'hotel de Les Noies, per part de la societat local "Amigos de Francia y sus aliados". Miquel Mallol i Altarriba, gran partidari de la causa francòfona, va hissar ostensiblement l'ensenya tricolor davant la façana de l'hotel i, l'endemà diumenge, l'esmentada societat hi celebrà un banquet amb més de cent comensals, al preu de 10 pta., el cobert. El menú de l'àpat va consistir en un primer plat d'*Hors d'oe re et Soupe a la purée.* Un segon de *Boeuf à la mode et Poulet roti,* a més dels *Deserts assortis,* vins de Rioja, castell del Remei, *Champagne,* cafè, licor i havans.

L'arribada a Sant Feliu de l'industrial barceloní Pere Rius i Calvet (1918-19), reactivaria inqüestionablement el sector turístic de la ciutat, amb l'inici dels primers treballs de construcció de la urbanització de la muntanya de Sant Elm (1920-28), així com la rehabilitació dels antics banys d'en Baldomero, que hom els transformà en els moderns i elitistes Banys de Sant Elm, inaugurats l'any 1922. Fou a partir d'aquesta important actuació urbanística, que el turisme de qualitat - preferentment de la ciutat

El bar de l'Hotel Les Noies, remodelat pel dissenyador Roig, tal com el podíem veure fins fa ben poc.

comtal- va començar a sovintejar Sant Feliu, fent servir ininterrompudament els excel.lents serveis dels tres hotels guixolencs. La nostra ciutat, doncs, es va convertir ràpidament, per la seva galanesa i els seus immillorables voltants, en una població d'estiu per excel.lència, arribant fins i tot a titular-la publicitàriament com la "petita Niça catalana".

Tanmateix, diversos locals inaugurats a mitjans del decenni anterior, es prepararen per acollir les noves tendències estiuenques que hom reclamava durant els mesos de vacances. Així, els cafès-bars com el "Royal Bar" (conegut com a cal Poll, després estatge social del casino El Guixolense, entre el carrer de Sant Antoni i el passeig del Mar) d'Emili Marcó (1917), el "Monopol Bar" (can Rabassa), emplaçat al passeig del Mar amb cantonada al carrer de Sant Joan, de Benet Rabassa (1914), el "Bar Eldorado" a la rambla d'Antoni Vidal, propietat de Salvador Casanovas (1917), o el "Lion d'Or" (anteriorment el Cafè del Comerç, (1899), de la rambla del Portalet, aleshores regentat per Francesc Duaso (1922), reformaren els seus establiments i oferiren noves prestacions i comodidats, tant en l'ús del servei, refrescos i menjars, com en el novell mobiliari especialment dissenyat per a les elegants terrasses a l'aire lliure. Fins i tot, la moda femenina que lluïen les forasteres, va quedar "enregistrada" en els escrits de la premsa de l'època: "Entre les estiuejants n'ha vingut alguna que va tan lleugera de roba que se li transparenten les cames i altres coses interiors, que és una delícia".

La recepció de l'Hotel Les Noies, l'any 1950. D'esquerra a dreta: Montserrat Mallol Dispès, Lolita Lloveras, Ramon Vilossa, Lolita Mallol Dispès i Maria Dispès Jofre.

Malgrat la important reconversió hotelera que hom intentava dur a terme per aquell temps a la nostra ciutat, també he trobat alguna que altra queixa sobre la lenta progressió dels serveis turístics guixolencs. Així, en una carta apareguda a l'Avi Muné (11-XI-1918), hom els titlla de insignificant "pas de tortuga" d'una transició d'antiga vila rural a moderna ciutat: "Aquest estiu he sojornat en la vila que fou breçol de ma infantesa i pàtria dels meus projenitors. A manca de l'hotel modern que un troba a faltar en la ciutat ganxona, tenim tres fondes batejades d'hotel pomposament que, ni per la ciutat on estan aposentades, ni per el preu que exigeixen, omplen bé el comés que deurien. No hi demaneu quarto de bany, ni un intent de biblioteca, ni un prudencial confort. Al fi i al cap, un se en fa càrrec, però no estaria de més que lo milloressin. Signat X."

Precisament en aquests anys, s'emplaçaren les noves obres d'ampliació i reforma dels hotels Marina (tendals i nova terrassa, 1918), Murlà (reforma façana, 1922) i de Les Noies (ampliació tercer pis, 1928-29), que donarien l'adequada imatge de l'hostaleria guixolenca fins ben entrats els anys cinquanta. Malgrat les inevitables defuncions d'aquests pioners de la indústria turística guixolenca (Miquel Murlà i Bosch, el 1927, Miquel Mallol i Altarriba, el 1928 i la d'Ernest Pi, els seus familiars continuaren oferint l'esmerat servei que feren cèlebres aquests tres establiments.

Al llarg de la seva història comercial, els hotels de Les Noies, Marina i Murlà allotjaren a incomptables turistes de totes les nacionalitats. Entre aquests, hom pot citar figures de l'esport, la medecina, la cultura, la música, la cinematografia o la política, que feren servir les seves dependències. Com a petita mostra, hom pot citar a: Ricardo Zamora i Josep Samitier (futbolistes); Josep Trueta (metge-cirurgià); Marcos Redondo (barítón), la Padowa (ballerina polaca), Nyjinski (ballarí rus); Pau Casals, Eduard Toldrà, Lluís Millet, Marius Mateo, Kurt Schindler (músics); Carmelita Aubert, Pierre Clarel, Ava Gardner, Frank Sinatra (actors); Emmanuel Brousse (diputat francès), Antonio Fernós-Isern (senador porto-riqueny als Estats Units d'Amèrica) o Francesc Macià (President de la Generalitat de Catalunya).

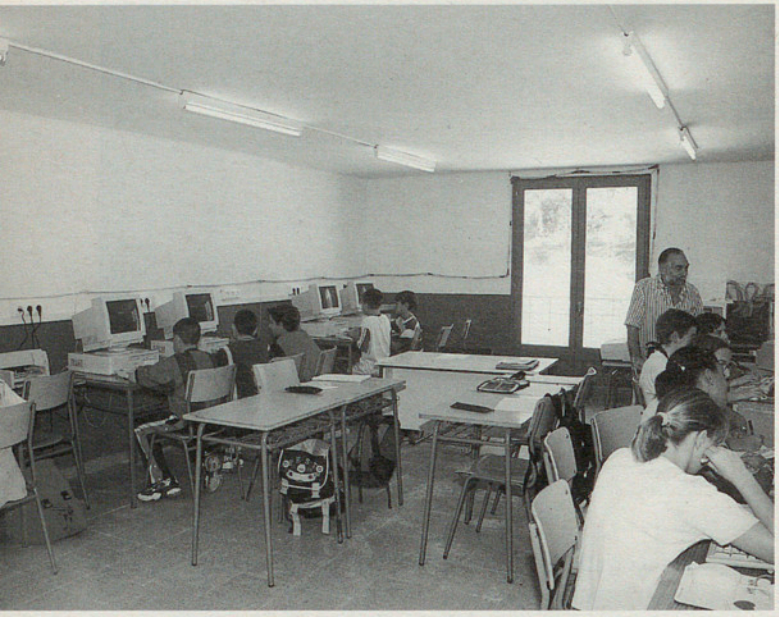
Malauradament avui, en uns moments on el turisme ha esdevingut una font important de riquesa, precisament en les poblacions que han sabut combinar la tradicionalitat dels seus establiments, amb la qualitat dels serveis i la modernització de les seves instal.lacions, d'aquells tres primers hotels guixolencs, només ens resta en actiu el de Les Noies. Tot i que actualment ja no és regentat per la família originaria, els nous propietaris mantenen encara el seu nom tradicional com a penyora d'un temps passat que no cal oblidar.

"L'empenta al sector de l'hoteleria guixolenca, la donarien Miquel Mallol (hotel Les Noies), Miquel Murlà (Nou hotel Murlà) i Ernest Pí (hotel Marina)".

Gerard Bussot

Documentació consultada:
• Arxiu Municipal de SFG. Manuals d'acords, expedients d'obres, instàncies de particulars, cadastre i registre de la contribució industrial. Hemeroteca: Setmanari *El Puerto*, *A i Muné* i *Lle or*.
• Arxiu Parroquial de SFG: Llibre de defuncions.

Agraïments:
Teresa Murlà i Riera, Montserrat Casademont i Dispés.

Tècnic superior en instal·lacions elèctrotècniques, Tècnic superior en animació sociocultural.
Per accedir als cicles formatius esmentats cal estar en possessió dels següents estudis:

Cicles de grau mig:
• Títol d'ESO
• Haver superat una prova d'accés
incorporar els alumnes que:
- hagin aprovat 1r i 2n de BUP
- hagin aprovat 1r i 2n de FP1
- hagin superat els 3 cursos d'Arts aplicades i oficis artístics.

Cicles de grau superior :
• Títol del nou batxillerat
• Més de 20 anys, experiència laboral i superar una prova.
• També s'hi poden incorporar els que:
- tenen el COU
- han aprovat FP2

Dades escolars del curs 1999 - 2000

El curs 1996-97 es va iniciar l'aplicació de la Reforma pel que fa als estudis d'ESO(Educació Secundària Obligatòria) a la nostra ciutat. Això suposà que gradualment els alumnes que cursaven 7è i 8è d'EGB van passar a fer 1r i 2n d'ESO, així mateix els estudis de 1r i 2n de BUP passaren a ser 3r i 4t d'ESO. En aquests moments tenim gairebé encarrilats tots els estudis de secundària obligatòria i postobligatòria com queda reflectit en les dades de matriculació que es relacionen. Amb tot, en aquests moments, hi ha encara l'últim curs de Formació Professional. Per altra banda els Cicles Formatius - segons el mapa escolar de Catalunya de formació professional específica- de grau mig que van iniciar-se a la nostra ciutat el curs 1998-99 fins el curs 2000-01 no estaran tots implantats. En aquests moments ens falta el cicle de Tècnic en estètica personal decorativa . Quant als Cicles Formatius de grau superior , el curs 2000-01 hi haurà a la nostra ciutat els següents : Tècnic superior en administració i finances,

DADES D'ESCOLARITZACIÓ EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA

NIVELL	BALDIRI	GAZIEL	L'ESTACIÓ	C.DE MARIA	S.JOSEP	E.BRESSOL	PATUFETS	TOTAL
p1						50		**50**
p2						84	35	**119**
p3	39	50	50	42				**181**
p4	32	50	50	49				**180**
p5	49	69	50	35				**202**
1r	48	50	50	25	20			**193**
2n	36	50	73	26	29			**214**
3r	41	49	50	20	21			**180**
4t	39	50	46	21	15			**170**
5è	40	50	50	27	28			**195**
6è	35	44	48	39	25			**191**
TOTAL	**359**	**461**	**467**	**284**	**138**			**1875**

DADES D'ESCOLARITZACIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

NIVELL	IESI St. ELM	IES St. FELIU	SANT JOSEP	TOTAL
1r	42	90	60	**191**
2n	61	94	65	**220**
3r	45	90	53	**188**
4t	73	90	63	**226**
TOTAL	**221**	**364**	**241**	**825**

DADES D'ESCOLARITZACIÓ EDUCACIÓ SECUNDÀRIA POSTOBLIGATÒRIA			
NIVELL	IESI SANT ELM	IES SANT FELIU	TOTAL
1r.batxiller	71	61	**132**
2n.batxiller	64	29	**93**
1-CF perru. 1r		22	**22**
1-CF perru. 2n		12	**12**
2-CF ges.adm		12	**12**
3-CF inst.elec. 1r		8	**8**
3-CF inst.elec. 2n		15	**15**
5è FP		90	**90**
TOTAL	**135**	**249**	**384**

1- Cicle formatiu de perruqueria grau mig
2- Cicle formatiu de gestió administrativa grau mig
3- Cicle formatiu equips i instal·lacions grau mig

DADES D'ESCOLARITZACIÓ CENTRE DE FORMACIÓ D'ADULTS SANT FELIU DE GUÍXOLS	
nivell	matriculats
1r etapa instrumental	20
2n etapa instrumental	24
3r etapa instrumental	24
graduat	37
prova d'accés als cicles formatius de grau mig	33
preparació per carnet de conduir	12
TOTAL	**150**

* Dades provisionals

Canvis als consells escolars

Canvi en la composició dels representants municipals al Consell Escolar Municipal i als consells escolars dels centres públics (CEC)

El curs 1999-00 s'inicia amb canvis considerables pel que fa al govern del nostre ajuntament que ha passat a mans de CiU .
Aquest fet ha motivat que la composició dels representants municipals al Consell Escolar Municipal i als CEC hagin sofert la corresponent transformació. En la sessió del ple de l'Ajuntament del dia 27 de juliol de 1999 s'aprovà com a proposta de l'alcaldia la següent representativitat :

Consell Escolar Municipal:

president:
Joan A. Albó Albertí (CiU)

vocals:
Victor Pascual Casas (CiU)
(suplent) Laura Aigua i a Carreras
Josep M. Muñoz Ayats(PSC)
(suplent) Antoni Juanals Roman
Carles Xargay Saurí (TPSF)
(suplent) Carles Motas López
Paula González Callejas (PP)
Joan Casamitjana Ribas (ERC)

Consells Escolars dels centres públics:

E.Bressol Municipal:
Laura Aigua i a Carreras (CiU)
(suplent) Agustí Valls Moliné

CEIP L'Estació:
Emili Ribot Cerqueda (CiU)
(suplent) Joaquim Clarà Estañol

CEIP Baldiri R.:
Agustí Valls Moliné (CiU)
(suplent) Victor Pascual Casas

CEIP Gaziel:
Joaquim Clarà Estañol (CiU)
(suplent) Emili Ribot Cerqueda

IES Sant Feliu:
Victor Pascual Casas (CiU)
(suplent) Laura Aigua i a Carreras

IESI Sant Elm:
Victor Pascual Casas (CiU)
(suplent) Laura Aigua i a Carreras

CFAdults SFG:
Joan Alfons Albó Albertí (CiU)

Entrevista de l'alcalde

Entrevista de l'alcalde Joan Alfons Albó amb el delegat d'Ensenyament Àngel Guirado el dia 6 de setembre

En aquesta reunió que va ser demanada per l'alcalde es varen tractar els següents temes:

Conveni Ajuntament-Ensenyament (obres de millora als centres d'educació infantil i primària públics).
El delegat manifestà que en aquests moments el Departament d'Ensenyament no estableix convenis amb els ajuntaments quant a obres de millora i que ara es fan intervencions , tenint en compte tota una sèrie de criteris - deficiències del centre per a poder escolaritzar els alumnes, mesures de seguretat i eliminació de barreres arquitectòniques - que donen prioritat a les actuacions . Per a poder ser centre d'aquestes intervencions només cal fer una sol·licitud que en el dia d'avui el nostre municipi ja l'ha realitzat.

Edifici de les Vetlladores.
L'alcalde exposà la necessitat que té el nostre municipi de recuperar l'edifici que havia estat propietat municipal i que segons consta a l'acta del ple de l'Ajuntament de data 2 de juny de 1978 es va fer cessió gratuïta al patrimoni de l'Estat per a la seva adscripció al Ministeri d'Educació i Ciència amb destinació exclusiva com a centre de Formació Professional. L'objectiu de recuperar l'edifici és

doble: per una banda com a centre de cursos diversos (Formació Ocupacional, Programes oficials de Formació Professional per a joves majors de 16 anys, cursos de català etc.,) i per altra banda per a ús de diversos serveis municipals. Informà el delegat dels passos administratius que calia fer per a la seva recuperació. En aquests moments s'estan duent a terme aquestes gestions.

Estat de les obres a l'IESI Sant Elm.
La situació de les obres del centre el dia de l'entrevista, quan faltava tan poc per començar el curs, era força desesperançadora, segons informaren els tècnics d'obres de la Generalitat. Amb tot Joan Alfons Albó proposà que s'intensifiqués el ritme de treball per tal de poder començar el curs en el propi centre, malgrat que s'hagués de retardar de 5 a 7 dies, ja que tant els professors com els pares i com ell mateix preferien no haver de fer cap trasllat a l'antic edifici de FP (Vetlladores) com s'havia apuntat des de Delegació . Per altra banda suggerí al delegat de sol·licitar al centre un consell escolar extraordinari en una data convinguda per a exposar a la comunitat educativa la determinació presa, en haver realitzat la corresponent visita d'obres.
Un altra tema en què Joan Alfons Albó insistí fou en la pintura exterior dels dos edificis i el subministrament de material específic(bancs i papereres) per a la pineda.
El delegat comunicà que la pintura entraria en el RAM del 2000 i que el material el podia sol·licitar el propi centre.

Unitat d'Escolarització Externa(UEE), conveni amb Ensenyament.
L'Ajuntament i el Departament d'Ensenyament (Direcció General d'Ordenació Educativa) renoven cada any el conveni que permet que els alumnes d'ESO que manifesten problemes d'adaptació greus (amb informe de l'EAP) surtin del centre per a fer un tipus d'activitats específiques en una aula taller que posa l'Ajuntament. En aquesta tasca no es contempla cap aportació material del propi Departament. L'alcalde demanà si era possible d'incorporar algun dels alumnes de la UEE a un dels cursos que s'han de dur a terme en el municipi de Formació Professional per a majors de 16 anys. El delegat afirmà que es podia incloure una clàusula en el conveni que especifiqués que els alumnes majors i que cursen 3r o 4t d'ESO, per al seu propi aprofitament, assistien als cursos esmentats.

Suport de català als centres necessitats
Es lliurà al delegat les dades d'alumnes d'incorporació tardana que hi ha a tots els centres educatius i se li sol·licità una ajuda de suport. En fer una lectura per centres i nivells considerà que el nombre era baix(2 alumnes/grup classe com a màxim) i per tant no es podia prioritzar Sant Feliu davant d'altres poblacions més necessitades.

Idiomes a Sant Elm.
Es reclamà al delegat els estudis oficials d'idiomes a l'IESI Sant Elm. Aquest confirmà que aquests estudis s'aplicaran el curs 2000-01. Joan Alfons Albó manifestà la conveniència d'informar-ne en el consell escolar del centre.

Presentació dels programes que durant aquest curs es duran a terme al nostre municipi per als nois i noies que no han obtingut el Graduat en ESO.
Una proposta de cursos com aquesta és prou important ja que permet que els joves que no tenen el títol de graduat en ESO puguin preparar-se per accedir en el món del treball, així fou com es donà a conèixer al delegat la següent oferta: Un curs de Formació Ocupacional d'auxiliar de fusteria , un Programa de Garantia Social de dependent/a de comerç, un curs d'oficial de paleta i d'altres sobre la construcció (Institut Gaudí).

Altres temes.
A l'IESI Sant Elm no se'ls ha concedit ni la UAC (per alumnes amb problemes escolars) ni un TAE(taller d'adaptació escolar bàsicament com a recurs del català per als alumnes d'incorporació tardana) sol·licitats pel propi centre.

Inauguració del nou IES (IES Sant Feliu)
L'alcalde, per últim, demanà de determinar una data d'inauguració de l'IES Sant Feliu . Malgrat que hi ha parts de l'institut que no han finalitzat les obres sí que el curs escolar ja ha començat i per tant es podria fer la inauguració ben aviat. S'ha fet la sol·licitud al delegat per tal que n'informi a la presidència de la Generalitat sobre l'estat de les obres per tal que es fixi la data.

A l'hora de tancar aquesta edició podriem afirmar que l'acte d'inauguració va tenir lloc el dia 7 d'octubre.

Inici de curs a l'Escola Oficial de Turisme de Catalunya

El 27 de setembre va iniciar-se el curs de l'Escola Oficial de Turisme de Catalunya, amb una presentació al Teatre-Auditori per als alumnes dels tres cursos que enguany ja s'imparteixen a la ciutat. El total provisional d'alumnes dels tres cursos de la diplomatura de Turisme és de 352, als quals caldrà afegir-hi alumnes d'altres cursos que programi l'Escola. En l'àmbit de la ciutat es notarà, per tant, un augment important de la població estudiantil.

Obres de remodelació a l'IESI Sant Elm

Entre els mesos de juny i setembre s'han realitzat obres de remodelació al nostre Institut, per valor de 45 milions de pessetes. Una part important d'aquestes obres ha estat la nova instal.lació elèctrica, l'adequació de la pineda com a lloc d'esbarjo, amb una zona pavimentada, i l'ampliació d'ascensors.

Altres actuacions han modificat diferents espais del centre:
-canvi de paviment d'algunes aules
-una nova aula de Tecnologia
-una aula d'Idiomes
-despatxos
-connexió entre els dos edificis, mitjançant un porxo
-supressió de barreres arquitectòniques
Les obres han inclòs, finalment, una gran part de la pintura interior.

Pel que fa a la pintura exterior, la resta de pintura interior i renovació de fusteria, hem rebut comunicació del Sr. Àngel Guirado, delegat territorial d'Ensenyament, que entraran en el pressupost d'obres de l'any 2000.

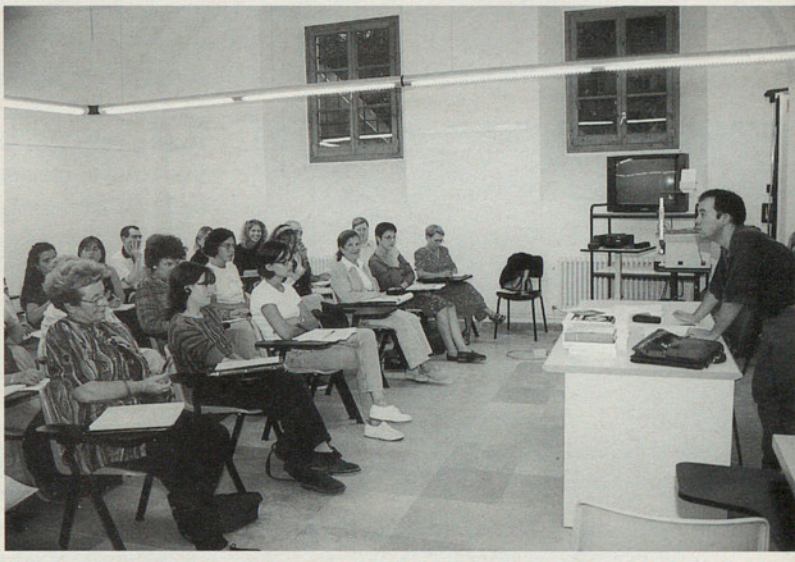
IESI Sant Elm

L'oferta d'assignatures de lliure elecció/cursos de formació cultural s'amplia per al curs 1999 - 2000

El quart curs universitari a la nostra ciutat comptarà amb una major oferta d'assignatures

La programació va ser presentada oficialment el proppassat 15 de setembre per l'alcalde, Joan Alfons Albó i el rector de la Universitat de Girona, Josep M. Nadal, els quals van destacar la importància de la participació tant de públic no universitari com d'estudiants en aquest tipus de cursos.

El programa del curs 1999/2000 consisteix en tres assignatures/cursos per semestre, amb una durada de 30 hores per curs i una validesa acadèmica de tres crèdits per als estudiants universitaris.

En el primer semestre hi ha l'assignatura "La civilització grega" impartida per Eusebi Ayensa; "Turistes a les ciutats", a càrrec de Josep Antoni Donaire i "Com ha vist el cinema el segle XX", coordinada per Àngel Quintana i Imma Merino.

En el segon semestre, a partir del febrer del 2000, s'impartiran les assignatures "Com es llegeix un diari: introducció al llenguatge periodístic" a càrrec d'Enric Serra; "D'Homer a les llegendes" a càrrec de Xavier Cortadellas i "Claus de lectura del món contemporani", a càrrec de Josep Martinoy. Per a les tres assignatures del segon semestre s'obrirà un nou període de matriculació del 17 al 28 de gener del 2000.

Finalment, cal assenyalar que el rector de la Universitat de Girona va anunciar la voluntat de traslladar el proper any una part dels cursos d'estiu a Sant Feliu, la qual cosa permetrà tenir una oferta universitària durant tot l'any.

2ª jornada de la Plataforma Ciutadana per al Jove. 21 i 29.05.99

L'adolescència i la joventut

La jornada pretenia donar a conèixer, una vegada més, la figura professional de l'educador social, i les experiències diverses de com s'estan fent aquests tipus d'intervencions professionals (animadors, educadors de carrer, etc.).

21 de maig: **Projecció de la pel.lícula QUATRE-CENTS COPS**
La presentació va anar a càrrec d'Esther Gispert

29 de maig: **L'Educador Social com a professional de la intervenció educativa en el camp social.**
A càrrec de Xavier Ventura Salvador, del Col.legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya.

Taula rodona: **Experiències de treball amb joves en el territori des de la perspectiva socioedacativa.**
Hi participen :
Josep Compte Clavaguera, tècnic de joventut del Consell Comarcal de la Garrotxa.
Isabel Valera Avedaño, educadora social de Serveis Socials d'Atenció Primària al Consell Comarcal del Gironès.
Bru Pellissa Vaqué, educador social de l'associació Esbargi

El "Centre 0-3 anys" present a diversos fòrums professionals

El mes d'octubre de 1996 l'Escola Bressol Municipal posava en marxa els serveis d'**Espai Nadó** i d'**Espai Familiar** adreçats als infants menors de 3 anys no escolaritzats. A aquests "espais" assisteixen els més petits acompanyats dels seus progenitors i ofereixen orientació, informació i suport a les famílies en la tasca d'educar i atendre els fills, partint de la base que els progenitors són els primers i principals educadors. Pocs mesos més tard, l'Escola Bressol acollia les tradicionals classes d'educació maternal, amb els cursos de preparació al part i els de postpart que imparteix la llevadora, amb la qual cosa aquesta iniciativa pionera es convertia en el primer "Centre 0-3 anys" de Catalunya.

Al llarg dels darrers 20 anys la nostra societat ha anat evolucionant. En l'àmbit de la petita infància han emergit noves necessitats per part dels progenitors, cosa que ha posat en evidència que les escoles bressol ja no poden ser la única resposta que la societat ofereixi a les famílies amb fills de 0 a 3 anys. A més a més de compaginar les necessitats laborals amb les obligacions familiars, no podem oblidar que avui en dia són majoria les dones i els homes que arriben a la maternitat i la paternitat després d'una elecció conscient davant la qual la inversió emotiva i les expectatives que dipositen en els fills han augmentat considerablement. Tot això crea en els progenitors fenòmens d'incertesa, d'ansietat, de sentiments d'inadequació, de dificultat vers els comportaments que cal assumir... sense oblidar la solitud amb què es troben moltes parelles joves, especialment les mares que no treballen fora de casa.
Per tot això, el concepte de "centre integral d'atenció a la petita infància" que ha desenvolupat Sant Feliu de Guíxols com a estratègia per donar resposta global a la diversitat de necessitats de les famílies actuals ha atret l'atenció de diverses institucions relacionades amb l'educació dels més petits. L'any passat el "Centre 0 – 3 anys" va rebre la visita d'un grup de 14 inspectors del Departament d'Ensenyament especialistes en educació infantil. Enguany, el proper 11 de novembre, ens visitaran més de

25 persones entre tècnics municipals i regidors d'educació de diversos ajuntaments catalans, en una visita organitzada com a cloenda d'un curs organitzat per l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona. Aquests municipis vindran a sumar-se als més de 15 ajuntaments que ja ens han visitat anteriorment.

Per una altra banda, el "Centre 0-3 anys" també ha estat convidat a participar a la jornada sobre "Polítiques locals per a la petita infància", organitzada per l'Àrea de Serveis Socials de la Diputació de Barcelona pel dia 17 de desembre, amb la presentació d'una comunicació sobre el seu model de centre integral.

Hem de dir també que com a "Centre 0-3 anys" participarem a la "4ª Trobada de la Xarxa Estatal de Ciutats Educadores" que se celebrarà els dies 18, 19 i 20 de novembre a Girona, amb diverses comunicacions.

La vall de la riera de les Comes

Qui de Sant Feliu no ha fet una passejada pels camins que voregen la riera de les Comes? O no ha anat a buscar espàrrecs?... Nosaltres també hi hem fet moltes i llargues passejades, i l'hem observat a la primavera, a l'estiu, a la tardor, a l'hivern... tant l'hem contemplat que, sense voler, hem acabat estimant-la.

Sabem, pel que diuen els estudiosos, que aquesta vall va estar habitada de molt antic. S'han trobat restes pels voltants del mas Ribot i del mas Assols que podrien ser del paleolític. També existeixen dades d'un assentament magdalenià a les rodalies de Sant Benet, de fa uns 12.000 aC, que podria ser un poblament de caçadors i recol.lectors. Posteriorment, van instal.lar-s'hi comunits d'agricultors i ramaders que enterraven els seus morts en monuments funeraris o coves naturals. S'han trobat enterraments a les coves del mas Assols, la dels Lladres (Sant Baldiri), la del Llop (Puig de les Cols), i les de la Costa d'En Cirera. Una primera lectura d'aquestes dades ens diu que la vall de les Comes era un lloc apte i amb prou recursos per a l'assentament humà.

Tota la vall de les Comes té, encara, una gran riquesa de fauna, de flora i de paisatge. Recordem que s'hi troben dues espècies vegetals estrictament protegides: la falguera reial (*Osmunda regalis*) i el grèvol (*Ilex aquifolium*). Hi ha notícia que s'hi feia en alguns indrets, anys enrere, l'herba de la gota (*Drosera rotundifolia*), també protegida. Una dada significativa és que fa uns quaranta anys, en "Pancho" de Sant Benet es dedicava a la cacera de selvatgines per vendre'n les pells, caçava molts gats salvatges, gats mesquers (geneta), toixons, gorjablancs (fagina), guilles,... I no fa més de deu anys una persona que viu a la vall va capturar un gat mesquer viu. No és debades que han inclòs una part considerable de la conca en el PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural) de Cadiretes[1]. És de lamentar que la urbanització d'una zona i l'obertura de vials, que comporta circulació motoritzada, trenquin aquesta unitat natural i ajudi a la progressiva degradació de l'entorn (abocaments de runa, deixalles, electrodomèstics i variats elements).

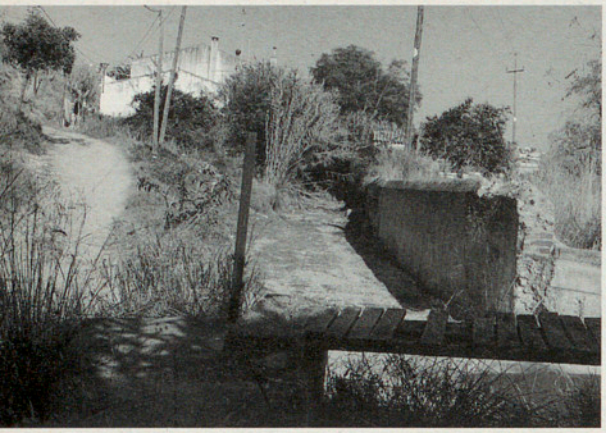
Tota la vall de les Comes té, encara, una gran riquesa de fauna, de flora i de paisatge

També era rica en aigua, ja que el 1860 s'hi va construir una conducció soterrada per assortir una part de la població, gestionada per la Sociedad de Aguas Las Comas. L'aigua pujava fins l'alçada de tres pisos només amb la força del desnivell.

De forma integrada amb el paisatge trobem una sèrie de masos (molts amb la seva història i llegenda) amb llurs terres de conreu esteses en terrasses: Can Rifà, Sant Benet, la Casa Nova, Ca la Parrota, Can Ribot, Can Vint-i-dos, Mas Assols, Mas Abric, Ca l'Adela, Can Corominola, Can Robert,...Aquests masos estaven assentats en llocs rics d'aigua, bé perquè hi havia alguna deu, bé perquè havien fet pous i mines que sempre rajaven. Llurs habitants, famílies extenses, eren autosuficients: cultivaven el seu propi menjar (s'hi feien verdures de tota mena que en molts casos venien al mercat). Tenien arbres fruiters; un xic de bestiar, sobretot cabres (de la llet en feien recuit i formatges), algunes gallines, conills, i alguna bèstia de tir (ase, mula o cavall). Els homes anaven a bosc a fer carbó o carbonet, a pelar suro, a buscar feixines (feixos de bruc) o rabasses per vendre a vila. Es caçaven ocells per menjar, amb vesc o ballesta. Les dones duien la casa i els fills, criaven el bestiar, anaven a bosc a buscar herbes remeieres per quan en fes falta... Per anar a l'escola els infants havien de fer quilòmetres a peu. Trobem interessant remarcar que moltes d'aquestes famílies que hi vivien no eren els propietaris de les terres, sinó masovers. En alguns casos, els propietaris no eren de Sant Feliu; n'hi havia de Barcelona, de Girona i d'altres llocs.

[1] PEIN de Cadiretes. Citem aquí textualment el nom que li dóna el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, però caldria dir PEIN de l'Ardenya, ja que Cadiretes és només un pic d'aquesta serralada.

L'aigua, que es pouava amb sínies mogudes per bèsties de tir, i més tard amb molins de vent i amb motors, era acumulada en safareigs i cisternes i conduïda per unes xarxes de rec exquisidament dissenyades, fetes d'obra vista, que tenien sortida a cada parcel.la que es volia regar. Actualment encara s'utilitzen en alguna horta. També excavaven recs per als petits torrents adjacents, per ajudar l'aigua en el seu camí cap a la riera. És famosa la mina de les Comes, a Mascanada; quan raja encara s'hi poden veure moltes persones omplint garrafes d'aigua.
L'aigua d'aquesta mina passava (i passa) per sota el camí i anava a parar a la riera.

Just a la sortida, antigament hi havia un safareig natural fet de pedres on, durant molts anys, algunes dones de Sant Feliu anaven a rentar-hi la roba, perquè els quedava més blanca.

L'abandonament dels sistemes tradicionals de conreu i del camp també va arribar a la vall de les Comes. No és cap coincidència que la majoria dels masos que s'han abandonat són els que estan ubicats a més distància dels nuclis urbans. Ara mateix en queden molt pocs en els quals tinguin hort per al consum propi, i també alguns saioners, però aquell "bé de Déu de terres que semblava un jardí, plenes de fruites, de verdures i de flors" (en paraules d'una persona que hi ha viscut molts anys) ja no es veu.
El bosc ha anat colonitzant molts dels antics camps de conreu, altres s'han convertit en erms, les canalitzacions i cisternes tradicionals s'han perdut en gran part....

Però així i tot, no deixeu de passejar prop de la riera ara que baixa aigua, refrescareu la vista, l'oïda i, amb un xic de sort, veureu volar algun ocell no massa freqüent per aquestes contrades, com un bernat pescaire que va veure un veí a finals de setembre. Qui sap, potser quedeu embruixats pel seu encant i voldreu anar a viure a les Comes.

Cecília Jori Coll

Una nova imatge a l'Arc de Sant Benet

Després de seixanta-tres anys, una nova imatge -obra de l'escultor gironí Domènec Fita- omple la fornícula buida de l'Arc de Sant Benet (1747). La premsa diària de Girona i la setmanal de Sant Feliu n'ha donat la notícia. Potser no calen més paraules. Les fotografies de **Quim Bigas** són un testimoni òptim de la diada -25.09.1999-, que serà recordada com la de la benedicció i reposició de l'escultura.

Crònica de tres exposicions: Eugène Pujol, Xavier Ruscalleda i Lluís Vila

Eugène Jean Pujol (1899-1986)

Del 2 al 18 de juliol hem pogut veure a la sala d'exposicions del Museu, una mostra amb una cinquantena d'obres d'aquest pintor francès vinculat a Sant Feliu de Guíxols des dels anys 40 i estiuejant fidel entre 1955 i 1973.

Gràcies als contactes amb la família d'E.J. Pujol que continua visitant regularment la nostra ciutat hem pogut gaudir d'una sòlida obra artística, fonamentalment guaix sobre paper i oli sobre tela, que esdevé un interessant document històric que ens acosta a *una ila transformada pel turisme* com ens indicava ja el subtítol de l'exposició.

La mostra, tot i la seva curta durada, ha tingut un gran èxit de públic i ha rebut un total de 1493 visites. La família del pintor ha fet donació al fons del Museu d'Història d'un guaix sobre paper de 64 x 52 cm amb el títol *Una festa major* que segurament recordareu ja que ha il.lustrat el cartell i la portada del catàleg de l'exposició.

Escultures de Lluís Vilà

L'escultor banyolí Lluís Vilà ha presentat al pati del Monestir (Hort del Rector) una mostra d'escultures del 3 de juliol al 29 d'agost. En aquest període han passant pel pati del Monestir 4790 visites.

El seu interessant treball escultòric, en el que destaca una composició laminar realitzat principalment en ferro però també amb fusta, sorgeix del seu treball en pintures i dibuixos esdevenint un joc entre allò bidimensional i allò tridimensional. Algunes de les seves escultures gairebé podrien ser pintures tridimensionals.

Xavier Ruscalleda

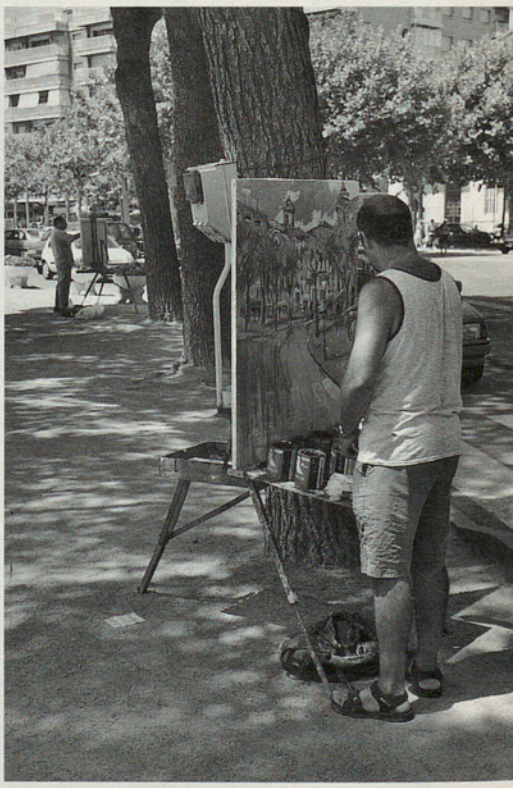
L'exposició pictòrica de *Retrospecti a "30 anys"* de l'artista ganxó Xavier Ruscalleda, s'ha pogut veure a la sala d'exposcions del Museu d'Història de l'1 al 29 d'agost de 1999 i ha rebut un total de 2841 visites.

Els guixolencs i els nostres visitants forans han pogut gaudir de l'obra de Xavier Ruscalleda, des de la producció dels seus inicis fins a la més actual, esdevenint un recorregut per l'evolució estilística i tècnica del pintor, a més, de la personal i interior.

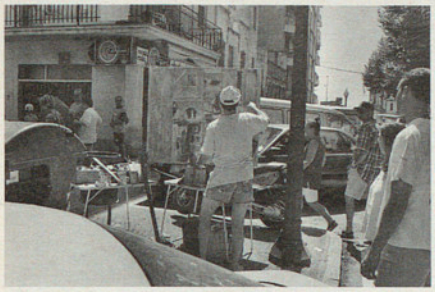
Celebració amb èxit de la III edició del Concurs de Pintura Ràpida

El dia 25 de juliol de 1999 es va realitzar la tercera edició del Concurs de Pintura Ràpida Ciutat de Sant Feliu de Guíxols amb un notable augment de participants doncs s'hi van inscriure un total de 72 artistes. L'exposició de les obres al pati interior de l'Ajuntament, tot i durar només una setmana , va rebre quasi 1000 visitants.

La novetat d'aquest any era el premi especial d'aquarel.la que, com hem constat, ha fet augmentar el nombre de concursants que utilitzen aquesta tècnica.

El jurat d'aquesta tercera edició estava compost per les següents persones: Joan Raset, Alexandre Matas, Carme Martinell, Lluís Bosch, Tomàs Pla, Carles Piqueras, Alberto Udaeta, Clara Isabel Casado i Xavier Ruscalleda. La relació de premiats és la següent:

•Primer premi, 200.000.- ptes. atorgat per Grup Pla 97 SL a Germà Xerta Pujadas.

• Segon premi, 150.000.- ptes. atorgat per Mir Jaurena S.A. a Juanjo Pérez Carbó.

• Tercer premi, 75.000.- ptes. atorgat per l'Ajuntament a Àngel Asensio Fíguls.

• Premi Aquarel.la, 50.000.- ptes. atorgat per Gas Natural a Pere Ros Bertolín.

• Accésit, 50.000.- ptes. atorgat per R.Bahia-Hotel Plaça a Lluís Puiggròs Puigdellívol

Fototour'99. La mirada de nou fotògrafs sobre nou ciutats europees o la primera edició d'un itinerari fotogràfic

Els dies 7, 8 i 9 de juliol 9 joves fotògrafs arribaren a la nostra ciutat i en captaren imatges diverses. Es tractava del projecte Foto Tour 99, en el qual hi participaven 3 fotògrafs catalans: Rosa Iglesias (La Garriga), Montserrat Lao (Girona) i Raul Corpas (Granollers); 3 fotògrafs francesos i 3 d'alemanys. L' itinerari fotogràfic començava a la Garriga i, a través de les ciutats de Girona, Sant Feliu de Guíxols, Rieumes, Cajarc, Toulouse, Gotha i Gera, tenia el punt final a Weimar, capital cultural europea 1999. A l'arribada de cada un dels municipis, nou fotògrafs anaven a la recerca d'aquelles imatges escaients per nodrir el seu projecte personal. El revelatge de negatius i el posterior procés d'ampliació es feia dins l'autocar amb el qual es traslladaven, de manera que el dia abans de finalitzar l'estada ja es podia inaugurar l'exposició de les fotografies.

Els organitzadors d'aquest projecte han estat l'associació Terre-Blanque de Toulouse, l'associació Tortilla Flat, l'associació Un ARTS de Weimar, i l'Escola Municipal d'Art de la Garriga.

Presentació de l'assaig/poema "Despintura del jo de Carles Hac Mor"

El passat 12 d'agost tingué lloc la presentació d'aquesta obra, que obtingué el premi Octubre Joan Fuster d'assaig de l'edició de 1998, i que sortí publicat durant aquest any. La presentació anà a càrrec d'Ester Xargay, que través d'un parlament titulat "Quatre despinzellades al jo de Carles Hac Mor", ens apropà a l'obra i a l'autor: tant l'un com l'altre fugen, però, d'etiquetes i classificacions. L'obra se'ns apareix com un llarg poema, en el qual una frase porta a la següent, i aquesta concatenació de mots forma tota l'obra, els eixos contraposats de la qual són els pensadors Blaise Pascal (representant d'allò religiós i purità) i Antonin Artaud (com a subversor de totes les convencions socials i literàries de mitjans s. XX). Carles Hac Mor ens parlà de l'objectiu final del llibre, "desbloquejar el pensament, donant-li llibertat, traient-li les lloses del seny" i de l'autoanomenada escriptura paraparèmica, la qual en un article seu recentment publicat (Avui, 29-9-99) utilitza els mots d'un altre poeta, Octavio Paz, per acostar-nos a la descripció d'aquesta escriptura: "el tema va anar apareixent a poc a poc, brollant, com aquell que diu, del text ja escrit i d'una manera independent de la meva consciència i de la meva voluntat (...) El text produïa el nou text; o per dir-ho d'una manera no tan brusca: allò escrit m'assenyalava el camí que havia de seguir".

L'acte acabà amb un concert de flauta a càrrec de Barbara Held, mentre es projectava un video d'Adolf Alcañiz.

Renovació als consells assessors del Museu: Comissió d'Art i Junta Tècnica del Museu

Els membres que formaran part de la Comissió d'Art, que té per funció assessorar en tot allò relacionat en temes d'art l'Àrea de Cultura, van ser nomenats oficialment pel Ple el passat mes de setembre. Són els següents:
Alexandre Matas, Alberto Udaeta, Carles Piqueras, Manel Marzo Mart, Anna Gutiérrez, Néstor Sanchiz, Jordi Colomeda, com a secretari

El Ple d'aquest mes d'octubre designarà els membres formants de l'altra comissió assessora, la Junta Tècnica del Museu, de la composició de la qual n'informarem en el proper número.

Continua endavant el procés d'aprovació del Pla Especial Catàleg de construccions a protegir

En el passat Informatiu núm. 31, de juny de 1998 donàvem notícia de la suspensió de llicències de tot un seguit de finques amb motiu de la redacció del catàleg d'edificis a protegir. Més endavant es contractà la redacció d'aquest pla especial, que s'aprovà inicialment el juny de 1999, passà el període d'exposició al públic i, finalment amb algunes modificacions respecte la proposta primera, l'ha aprovat provisionalment el Ple de l'Ajuntament en la sessió de 30 de setembre de 1999. Ara només cal el darrer pas per què estigui aprovat definitivament: el dictamen de la Comissió d'Urbanisme de la Generalitat de Catalunya.

Centenari del naixement de Gabriel Amat, aquarel·lista de la mar i de les barques

Fins el 28 d'octubre a la sala d'exposicions del Consorci El Far (situat al Port Vell de Barcelona) s'ha pogut contemplar l'exposició "Ports i velers. Gabriel Amat, 1899-1999", que, amb un total de 36 obres exposades a base d'aquarel.les i tintes xineses sobre paper de paisatges de diferents localitats costaneres- entre elles Sant Feliu de Guíxols- commemora el centenari del naixement de l'artista.
Gabriel Amat (Barcelona 1899-1984), arquitecte i aquarel.lista, cultivà el virtuosisme aplicat a temàtiques de paisatge, en especial mariner i sobretot de vistes de port de Barcelona.

Les obres d'aquest artista, després de Barcelona, les podrem contemplar al monestir a partir del mes de novembre i posteriorment està programada una altra exposició de commemoració durant l'any 2000 al Museu Marítim de Barcelona.

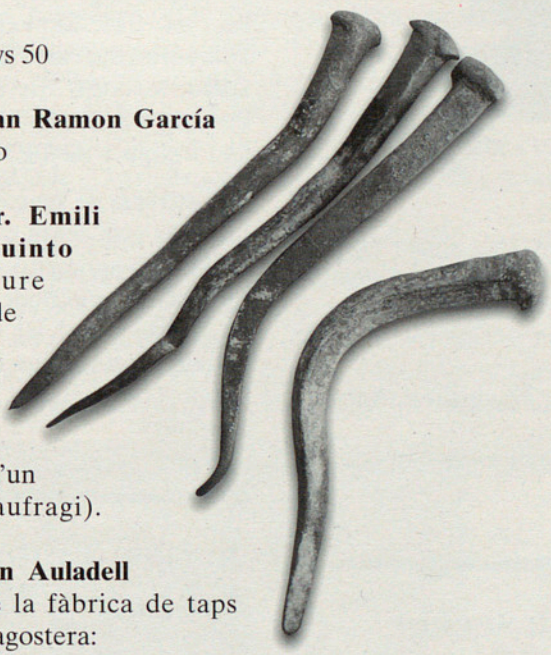

Darreres donacions

06.05.1999 Peces procedents del Perol
A través del Sr. **Narcís Franquesa**, s'han ingressat aquestes peces procedents de l'antic Perol de tenyir xarxes:
- carcasses de miralls
- 4 posa-rems
- 1 salabret
- 3 llums pilots de barca (petits)
- 1 reforç de roda de proa
- 4 quarteres
- 1 agulló
- 1 bicicleta anys 50

25.06.1999 Juan Ramon García
1 panna de suro

27.07.1999 Sr. Emili Clemente Quinto
Claus de coure característics de la construcció naviliera trobats en fons marí, possiblement d'un derealicte (naufragi).

20.08.1999 Joa n Auladell
Procedents de la fàbrica de taps Auladell de Llagostera:
1 panna procedent del Suro Gros d'En Cama (Romanyà de la Selva)
1 premsa d'encapsar taps de medicaments
1 tramuja metàl.lica
1 màquina de parafinar
1 catre de triar taps
Diversos jocs de pesos per equilibrar l'alçada dels llums
Altres peces diverses (ganivets, mostres,...)

21.09.1999 Manuel Pla Salat / Francesca Carrera
1 rentadora Metal
1 televisió

01.10.1999 Miquel Vargas Benavidez
Embarcació "Juana Ureña", Fol. 3ª-VI5-9097, bot auxiliar d'encerclament, que amida 20 pams.

Novetats

LITERATURA

Novel·la i narracions
COCA, Jordi. *De nit sota les estrelles*
ETXEBARRÍA, Lucía. *Nosotras, que no somos como las demás*
FERRER, Firmo. *Contraban a Portlligat*
GALA, Antonio. *Las Afueras de Dios*
GOLDEN, Arthur. *Memòries d'una geisha*
GRASS, Günter. *El Meu segle*
IRVING, John. *Una Dona difícil*
JUARISTI, Jon. *Sacra Némesis*
MAS FERRÀ, Miquel. *La Rosa d'hi ern*
MÓRA, Víctor. *Carícies d'un desconegut*
POMBO, Álvaro. *La Cuadratura del círculo*
SOLER, Antonio. *El Nombre que ahora digo*
WOLFE, Tom. *Tot un home*

Novel·la històrica
MANFREDI, Valerio. *Aléxandros: el desert d'Amon*
MANFREDI, Valerio. *Aléxandros: els confins del món*
O'BRIAN, Patrick. *Capità de mar i guerra*

Novel·la negra
GRISHAM, John. *Testamento*
HARRIS, Robert. *El Hijo de Stalin*

Poesia
RAFART, Susanna. *Reflexió de la llum*
SAMPERE, Màrius. *Si no fos un secret*
SÒRIA, Enric. *L'Instant etern*

TEMES DIVERSOS

Autoajuda
ALBERONI, Francesco. *Coratge!: una exhortació a fer-nos amos del nostre destí*
GOLEMAN, Daniel. *Práctica de la inteligencia emocional*

Cuina
BALIU, Glòria. *Pastissos, gelats i postres*

Literatura
BRU DE SALA, Xavier. *El Descrèdit de la literatura*

Unió Europea
POLÍTICA aduanera de la Unión Europea

Altres
ALBORCH, Carmen. *Solas*
ARSUAGA, Juan Luis. *El Collar del neandertal*
CONEIXEMENTS bàsics en educació ambiental
GUIBERNAU, Montserrat. *Nacions sense estat*
NADAL, Joaquim. *Girona, ciutat i a i de colors*

Nova secció audiovisual a la Biblioteca Municipal

El passat mes d'octubre la Biblioteca Municipal va iniciar la seva secció àudiovisual: fins al moment present, la Biblioteca només disposava de llibres i revistes, però a partir d'ara també disposarà de consulta i préstec de vídeos i compact-discs.
Durant l'octubre, s'inicia la consulta a la pròpia Biblioteca de vídeos (mitjançant un aparell de televisió, vídeo i cascs per a escoltar les cintes) i el préstec d'aquests materials. Per als CDs caldrà esperar a finals d'any que estiguin disponibles per al préstec.
Es disposa d'un fons inicial de 300 vídeos (organitzats per gèneres: Cinema Clàssic, Western, Cinema Negre, Cinema Fantàstic, Documentals,...) i uns 250 CDs (Pop-Rock, Música Clàssica, Bandes Sonores,...), que s'anirà ampliant.
El préstec de vídeos i CDs és gratuït (igual que el de llibres i revistes). Les condicions per a aquests materials són:

- Es poden endur a casa 2 materials (2 vídeos, o 2 CDs o 1 vídeo i 1 CD) durant una setmana, no prorrogable.
- Igual que amb els llibres i les revistes, es pot reservar (en cas que en aquell moment estigui en préstec) o es pot fer ús del Servei de Préstec Interbibliotecari (en cas que la Biblioteca no ho tingui, es pot demanar a altres biblioteques de Catalunya i de l'Estat Espanyol).
- El sistema de sancions és el mateix que per a la resta de materials en préstec (suspensió del Servei de Préstec per un període igual al número de dies de retard. En cas de pèrdua o deteriorament, l'usuari haurà d'abonar l'import del material (preu de venda al públic).

Servei d'internet a la Biblioteca Municipal

Des del passat mes d'agost, la Biblioteca Municipal ofereix el Servei d'Internet durant totes les hores en què la Biblioteca és oberta, ja que s'ha instal·lat un nou ordinador per a ús exclusiu dels usuaris de la Biblioteca. Així doncs, tothom que es vulgui connectar ho podrà fer en el següent horari:
Matins:
de dimarts a dissabte, de 11 a 13,30 h.
Tardes:
de dilluns a divendres, de 17 a 20,30 h.
Recomanem als usuaris que reservin amb antel·lació la seva hora de connexió, ja sigui per telèfon o bé dirigint-se a la Biblioteca (i sobretot a les tardes), per poder assegurar que tindran el Servei disponible. El preu per hora de connexió continua sent de 400 ptes./hora.

Guia de "Günter Grass, Premi Nobel de Literatura 1999"

En motiu de l'atorgament del Premi Nobel de 1999 a l'escriptor alemany Günter Grass, la Biblioteca Municipal us ofereix ***Günter Grass, Premi Nobel 1999: una guia de lectura***. En aquesta Guia s'hi recullen obres de Günter Grass que es poden trobar o bé a la pròpia Biblioteca de Sant Feliu de Guíxols o bé a en d'altres Biblioteques Públiques de Catalunya. S'ha tingut especialment en compte les Biblioteques que es troben més properes a Sant Feliu, de les quals s'ha rebut la seva col·laboració per a la redacció d'aquesta Guia: Santa Cristina d'Aro, Castell-Platja d'Aro, Calonge, Palamós, La Bisbal, Palafrugell, Llagostera i Caldes de Malavella.

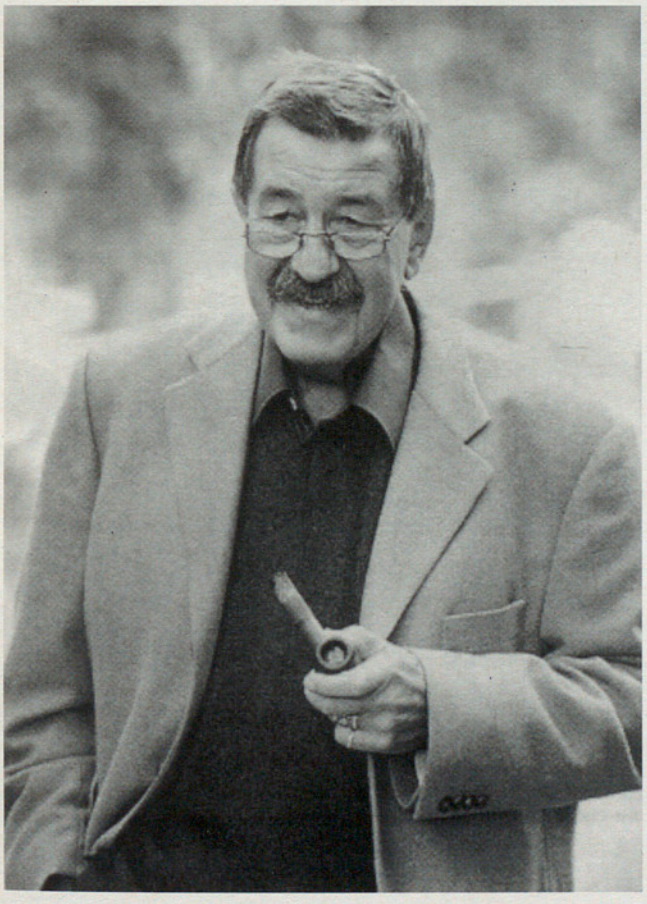
A Sant Feliu de Guíxols hi trobareu:

• *Años de perro.* Alfaguara, 1978. Obra que dissecciona l'Alemanya del segle XX, concretament entre els anys 1920 i 1955; dividida en tres parts, i construïda amb personatges estranys i amb una imaginació delirant.

• *Una Llarga història.* Edicions 62, 1997. Obra molt crítica amb la reunificació de les dues Alemanyes, en què l'autor considera el procés com una simple annexió de la RDA. La publicació d'aquest llibre va ser molt polèmica a Alemanya.

• *El Tambor de hojalata*. Filmax 1994. Pel·lícula en vídeo, adaptació cinematogràfica inspirada en el llibre del mateix títol, que narra la infància d'Oskar, que el dia del seu tercer aniversari posa fi al seu creixement físic quan rep com a regal un tambor de llauna.

• *El Meu segle.* Edicions 62, 1999. Recull de 100 textos, cadascun dedicat a un any del segle, que recorren els moments més significatius de la història recent a través de 100 identitats fictícies insertades enmig dels fets, personatges i dates històriques.

En cas d'interessar-vos alguna de les obres de fora de Sant Feliu, us la podem demanar a través del nostre Servei de Préstec Interbibliotecari (gratuït).

La recomanació setmanal de la Biblioteca Municipal

El passat mes de setembre la Biblioteca va iniciar un servei setmanal en què es recomana als usuaris algun dels materials de què disposa: un llibre d'actualitat, una pel·lícula, un CD, o bé una plana web interessant, un article o una revista,...

Per aquest motiu, cada setmana la Biblioteca penja a la seva cartellera la seva "Recomanació de la Biblioteca Municipal"; aquest cartell també el podeu trobar a qualsevol de les altres cartelleres dels serveis municipals (Ajuntament, Centres Cívics, Centre Cultural Monestir, Oficina de Turisme, Pavelló Esportiu,...), o bé a l'Àncora o escoltar-lo a través de Ràdio Sant Feliu.

Des que es va iniciar, s'han recomanat:

• la novel·la *Història somiada*, disponible en préstec a la Biblioteca, en què es basa la pel·lícula pòstuma del director Stanley Kubrick, recentment estrenada a les cartelleres cinematogràfiques.

• la plana web de BOL (www.es.bol.com), una nova llibreria virtual, de fàcil accés, i on es poden trobar moltes obres en llengua espanyola (i properament, també en català)

• la plana web del Festival de Cinema de Sitges (www.sitges.com/cinema), on es pot consultar la programació dia a dia, notíces de premsa, informació de Sitges,...

• pel·lícules en vídeo d'Alfred Hitchcock (*Recuerda*, *Rebeca*, *Encadenados*,...) disponibles en préstec a la Biblioteca, en motiu del centenari del naixement d'aquest director de cinema.

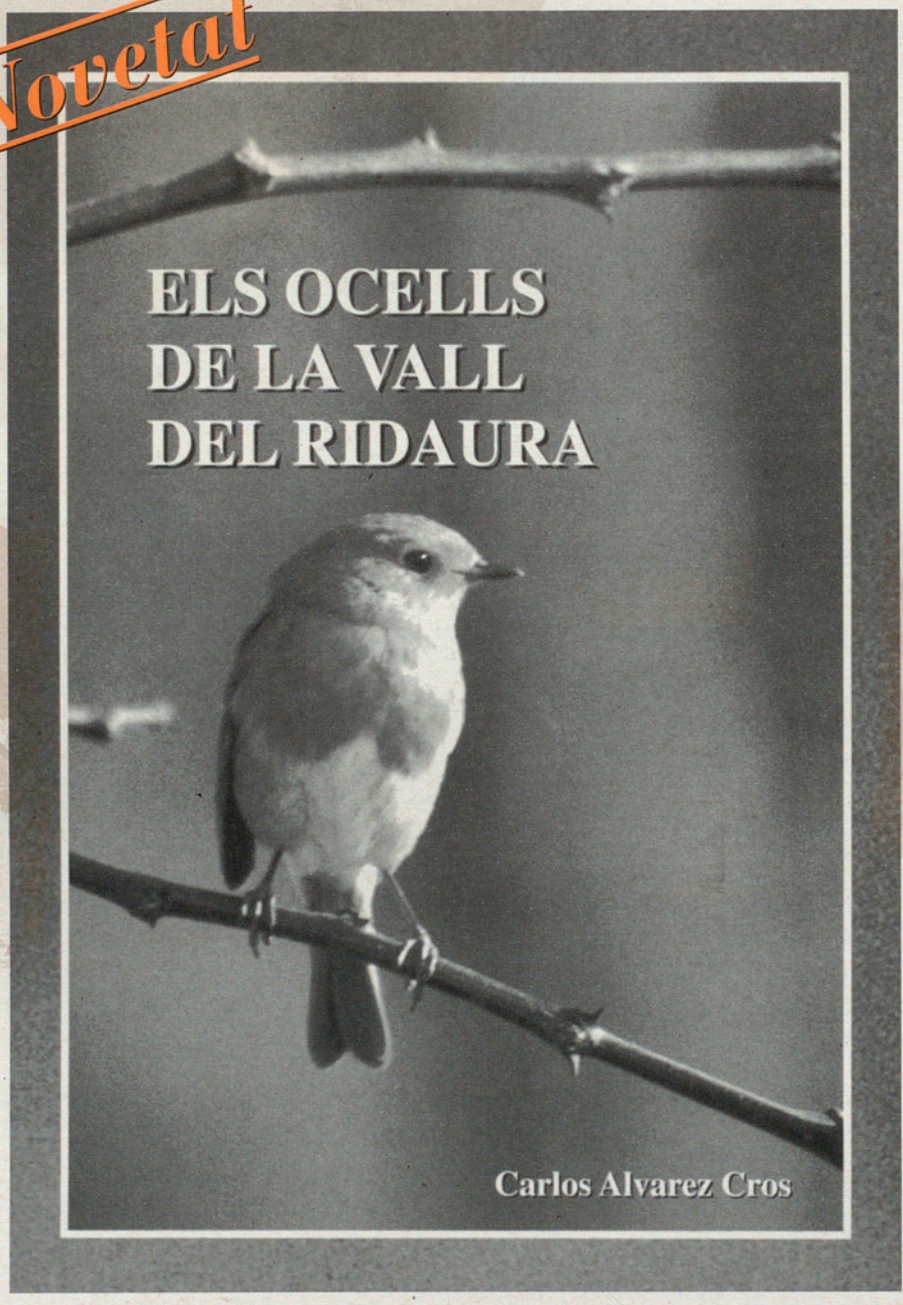
Qualsevol persona que tingui algun suggeriment sobre una recomanació, pot adreçar-se al personal de la Biblioteca Municipal.

novetats

Servei de Publicacions i d'Arxiu

de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols,
amb el suport de la Diputació de Girona

Novetat

L'ARJAU

Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols
Àrea de Cultura

Junta del Museu d'Història de la Ciutat